

Formační plán 2013

Životní příběh Dona Boska

Podněty k přemýšlení a následování

Milí přátelé

Rok se opět sešel s rokem, rádce s rádcem ... a vznikl další Formační plán.

Znalost životního příběhu Dona Boska

15. srpna 2015 celá salesiánská rodina oslaví dvousté výročí narození Dona Boska. Hlavní představený don Pascual Chávez nám k tomu zaslal dopis, ve kterém popisuje tříletou přípravu na tuto slavnost. Záměrem každého roku je rozvinutí jednoho z aspektů charismatu Dona Boska.

Jednotlivá témata jsou následující:

Znalost životního příběhu Dona Boska	16. srpna 2011 – 15. srpna 2012
Pedagogika Dona Boska (preventivní systém)	16. srpna 2012 – 15. srpna 2013
Spiritualita Dona Boska	16. srpna 2013 – 15. srpna 2014

Poté následuje rok oslav, jehož poselství by mělo vycházet z toho, co dobrého uzrálo během tříleté přípravy:

Poslání Dona Boska s mladými a pro mladé.	16. srpna 2014 – 15. srpna 2015
--	---------------------------------

Jenže minulá provinciální rada byla rychlejší než náš představený a za téma Formačního plánu 2012, ještě před zveřejněním dopisu, vybrala *Preventivní systém*, čímž se dostala trochu napřed. Nová provinciální rada se proto rozhodla, že udělá krok zpátky a pro rok 2013 zvolila téma *Životní příběh Dona Boska*, čímž se alespoň trochu srovnáme s plánovanou tříletou přípravou.

Poslechněme si, co nám k tomuto tématu ve svém dopise píše don Chávez:

„První etapa se soustřeďuje na poznání příběhu života Dona Boska a jeho kontextu, jeho postavy, jeho životní zkušenosti, jeho životních voleb. V posledních letech vyšly k tomuto tématu nové publikace, které vyžadují systematickou asimilaci jejich poznatků. Během tohoto prvního roku přípravy si musíme předsevzít systematickou cestu studia a asimilace Dona Boska. Již odešly generace těch, kteří ještě Dona Boska znali nebo byli v kontaktu s prvními svědky. Je tedy nutno čerpat z pramenů a studii o Donu Boskovi, a tak prohloubit především jeho osobnost. Studium Dona Boska je podmínkou předávání charismatu a nabízení jeho aktuálnosti. Bez poznávání se nemůže zrodit láska, napodobování a vzývání; jenom láska nás pak nutí k poznávání. Jedná se tedy o poznání, které se rodí z lásky a vede k lásce: citové poznání.“

Jak na to?

Prvním krokem, který se samozřejmě nabízí, je přečíst si nějaký životopis Dona Boska. Ať už ten nejznámější od Teresia Boska nebo nějaký jiný. Podívejte se do svých knihoven, popř. si na prvním setkání udělejte malou burzu literatury, možná budete překvapeni, co všechno najdete.

Druhým krokem by mělo být promýšlení přečteného a snaha o následování. Budeme rádi, pokud vám k tomu alespoň trochu pomůže i tento Formační plán.

Formační plán by měl být součástí naší trvalé formace. Ptali jsme se sami sebe i ostatních spolupracovníků, co nám Formační plán dává, jakým způsobem ho používáme. Museli jsme si přiznat, že pokud nás nic netlačí (třeba téma, které si zrovna máme připravit pro ostatní), tak si příslušnou kapitolu často přečteme až v tramvaji cestou na setkání, někdy ani to ne. Začali jsme tedy přemýšlet, jak bychom si mohli pomoci, aby nám byl Formační plán na naší salesiánské cestě užitečnější.

Výsledkem našeho přemýšlení je struktura jednotlivých témat a v ní především dva body, které bychom chtěli zdůraznit:

První je rozšířením obvyklého bodu „Náměty pro povídání“ na „**Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání**“. Myšlenky zde obsažené se snaží jít trochu hlouběji, některé jsou hodně osobní. Zkusme se nad nimi zamyslet přímo na setkání, nechme se 10–15 minut v tichu inspirovat daným tématem. Odvažme se ptát svého svědomí, jak se nám daří žít salesiánského ducha, co můžeme udělat, abychom se dostali o trochu blíže k Bohu, co nám k tomu říká dnešní téma. Pak se nám snad alespoň něco uloží hlouběji do srdce a možná budeme i více disponováni pro následnou diskuzi.

Druhý bod „**Moje předsevzetí na měsíc**“ by nám měl pomoci prožívat něco z probraného tématu i po dobu mezi setkáními. Najdeme si v tom, co jsme četli, slyšeli nebo promeditovali, jeden bod, na který bychom následující měsíc chtěli klást důraz. Může to být jen jedno slovo, myšlenka, nějaká vlastnost Dona Boska, která nás zaujala, úryvek z Bible, zkušenost řečená na setkání ap. Zkrátka cokoliv, co se dá „žít“. Toto předsevzetí si zapišme čitelně do okénka ve formačním plánu (okénka jsou pro každého připravena dvě. Jedno pod každým tématem, abychom měli na konci roku přehled, jedno na konci Formačního plánu pro vystřížení. Vše je ještě dvojmo pro manžele). Předsevzetí si dejme na nějaké místo, kam se často díváme – např. na zrcadlo v koupelně, na ledničku, do peněženky, do auta... A pokud budeme mít odvalu, můžeme si vždy na začátku dalšího setkání říci, jak se nám naše předsevzetí dařilo prožívat.

Přejeme vám hodně radosti a užitku při poznávání životního příběhu Dona Boska.

Vaše provinciální rada

1. RODINNÉ PROSTŘEDÍ

Úryvek z Písma

„Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě, dříve než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě, dal jsem tě pronárodům za proroka.“
Jer 1,5

Ze života Dona Boska

Rodina

Jan Bosko se narodil 16. srpna 1815 v malé osadě Becchi v severní Itálii asi 30 km od Turína. Jeho rodiče se jmenovali František a Markéta. Oba byli rolníci, na denní chléb si vydělávali poctivou prací. Žili bez zbytečných výdajů. Jeho starší bratr – z prvního otcova manželství – se jmenoval Antonín, druhý byl Josef.

Don Bosko vzpomíná na úmrtí svého otce: „Neměl jsem ještě ani dva roky, když nás milosrdný Bůh navštívil velkým neštěstím.“ Přestože tato událost zahalila rodinu velkým zármutkem, Bohu nikdo nic nevyčítá, naopak Bůh pro ně zůstává i nadále milosrdný. Matce Markétě bylo v té době 29 let. Kromě dětí měla na starosti ještě nemocnou sedmdesátiletou tchýni. Nepoddala se však zoufalství, ale vyhrnula si rukávy a pustila se do práce.

Don Bosko pocházel z chudé rodiny. Dnes si ani nedovedeme představit, a současná mladá generace už vůbec ne, co to materiální chudoba znamená. Tehdy to znamenalo, že chudí umírali hladem. Žebráci umírali na polích s ústy plnými trávy, byla to poslední věc, jíž se snažili nasytit. Jednoho roku na tom byli u Bosků obzvláště zle. Maminka však nikdy neztratila odvalu a řekla dětem: „Když tatínek umíral, řekl mi, abych měla důvěru v Boha. Proto si klekneme a pomodlíme se.“ Pak vstala a dodala: „V krajním případě je třeba použít krajních prostředků“ a šla do stáje, aby zabila tele, a hned z něj uvařila kus masa k večeři.

V onom roce dostala velmi výhodnou nabídku k sňatku. Znamenalo by to však vzdát se dětí a svěřit je do opatrování poručníkovi. Proto odpověděla: „Poručník je přítel, ale já jsem matka svých dětí. Ani za všechno zlato světa bych je nikdy neopustila.“

Náboženské vzdělání

O náboženské vzdělání malého Jeníka se téměř výlučně starala jeho matka. Záleželo jí na tom, aby vykonal svaté přijímání co nejdříve. Proto ho poctivě připravovala a dělala vše, co jen mohla. Společná modlitba v rodině byla samozřejmostí. K prvnímu svatému přijímání byl přijat, když mu bylo jedenáct let. V té době znal již celý katechismus. V předvečer prvního svatého přijímání mu maminka pomohla s modlitbou, dala mu ke čtení dobrou knihu a rady, které dokáže pro své děti vymyslet jen křesťanská matka. V následující den mu nedovolila s nikým promluvit a takto s ním promlouvala: „Můj synu, dnešek je pro tebe velkým dnem. Jsem si jista, že se Bůh stal pánem tvého srdce. Slib mi, že se budeš snažit být po celý svůj život dobrý. K svatému přijímání chod' často, ale nikdy ne s hříchy ve svědomí. Zpovídej se vždy upřímně...“

Don Calosso

V nedalekém městečku kázali misie. Jeník tam často chodil. Jednou, když se z misí vracel domů, přidal se k němu staříčkový kněz don Calosso z Chieri. Vypytał se ho na le-dacos a pak mu také položil otázku, zda si něco z těchto kázání zapamatoval. Slíbil mu čtyři soldy, když zopakuje čtyři slova. Malý Jan mu zopakoval celé kázání, což staříčké-ho kněze velmi udivilo. Když se dozvěděl, že chce studovat na kněze, ale brání mu v tom jeho bratr Antonín kvůli práci na polích, pozval ho k sobě i s jeho maminkou a dohodli se, že se Jeník bude u něho každý den trochu učit a zbytek dne bude pracovat na poli, aby uspokojil svého bratra Antonína. Jeník si dona Calossa velmi oblíbil, protože si získal jeho důvěru. Poprvé pocítil, že má stálého vůdce a věrného přítele své duše. Don Calosso ho naučil každý den trochu rozjímat a něco duchovního číst. „Netrap se budoucností“, opakoval mu vícekrát. Když pak tento kněz zanedlouho umírá, Jeník je zdrcen. Vyrovná se s tím až tehdy, když dostává napomenutí ve snu, aby svou naději nevkládá do lidí, ale do dobroty Boha, našeho Otce.

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Do jaké doby, jakého prostředí mě Bůh povolal? Jaké hříchy jsem od něho dostal? Jak je používám?
- I ve chvílích neštěstí Don Bosco po vzoru své matky nazývá Boha milosrdným. Jak se chovám já, když jsem plný nejistot, úzkostí, stresů, zoufalství, beznaděje?
- Jak se starám, staral jsem se, o náboženské vzdělávání svých dětí, hovořím s nimi o víře? Jaký jim dávám příklad?
- Co pro mne znamenají svátosti? Jak často k nim přistupuji?
- Poslouchám při mši svaté pozorně kázání nebo je to pro mne spíše chvíle odpočinku, kdy mohu „vypnout“ a na nic nemyslet?
- Dokážu důvěřovat za všech okolností v dobrotu Všemohoucího Boha? Zapochyboval jsem někdy?

Aktivita

Dnes začínají naše společná setkání nad *Životním příběhem Dona Boska*. Prohledejme doma knihovnu a udělejme si na setkání malou přehlídku literatury popř. jiných materiálů o životě Dona Boska. Poděleme se s ostatními o to, co jsme přečetli, půjčme si, co nás zaujme. Pronikněme hlouběji do příběhu, který byl na počátku velkého salesiánského díla.

Modlitba

Žalm 19

*Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou.
Svoji řeč předává jeden den druhému, noc noci sděluje poznatky.
Není to řeč lidská, nejsou to slova, takový hlas od nich nelze slyšet.
Jejich tón zvučí celičkou zemí, zní jejich hovor po širém světě. Bůh slunci
na nebi postavil stan.*

*Ono jak ženich z komnaty vyjde, vesele jako rek, když běží k cíli.
Vychází na jednom okraji nebes, probíhá obloukem k druhému konci a nic
se neskryje před jeho žářem.
Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě. Hospodinovo svědectví
je pravdivé, nezkušený jím zmoudří.
Hospodinova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost v srdci. Hospodinovo
příkázání je ryzí, dává očím světlo.*

*Hospodinova bázeň je čistá, obstojí navždy. Hospodinovy rády jsou pravda,
jsou nejvyšš spravedlivé,
nad zlato vzácnější, nad množství ryzího zlata, sladší než med, než včelí
med z plástve.
Jsou poučením i pro tvého služebníka, když na ně dbá, má odměnu hojnou.*

*Kdo může rozpoznat bludy? Zprošť mě i vin, jež jsou mi skryty.
Těž před opovázlivci chraň svého služebníka, nedopusť, aby mi vládli. Pak
budu bez vady a shledán čistý, prost množství nevěrností.
Kéž se ti líbí řeč mých úst i to, o čem rozjímám v srdci, Hospodine, má ská-
lo, vykupiteli můj!*

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

2. MLÁDÍ, ŠKOLA

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

Té noci se Šalomounovi ukázal Bůh a řekl mu: „Žádej, co ti mám dát.“ Šalomoun Bohu odpověděl: „Ty jsi prokazoval velké milosrdenství mému otci Davidovi a mne jsi po něm ustanovil za krále. Nyní, Hospodine Bože, nechť se prokáže spolehlivost tvého slova daného mému otci Davidovi. Ty jsi mě přece ustanovil za krále nad lidem tak početným, jako je prach země. Dej mi tedy moudrost a umění, abych dovedl před tímto lidem vycházet a vcházet. Vždyť kdo by mohl soudit tento tvůj lid, jenž je tak četný?“

2. kronik 1,8–10

Ze života Dona Boska

Škola v Castelnovo

Poté co se oženil jeho starší bratr Antonín, začal Jan Bosko v 15 letech navštěvovat veřejnou školu v Castelnovo. Zpočátku chodil do školy každé ráno i odpoledne, tam i zpět, celkem asi 20 km. Jakmile však vypukla zima, ukázal se tento způsob jako nemožný. Proto mu strýc Michael vyjednal u známého krejčího Roberta pronájem.

Ve volném čase se Jan naučil zacházet s jehlou a nůžkami. V krátké době se z něho stal odborník na přišívání knoflíků, lemování a také střihání látky na kabáty, kalhoty a vesty. Když Roberto viděl jeho pokroky, učinil mu seriózní nabídku: stát se na plný úvazek krejčím v jeho dílně. Ale Jan měl jiný plán. Pokračovat ve studiu. Ve volném čase se však rád mnohému přiučil.

V prvním roce se musel vypořádat i s některými špatnými spolužáky. Snažili se ho přimět k hrám místo školy. Vymluvil se, že nemá peníze. Radili mu, jak si je opatřit. Měl okrásit mistra a svoji matku. Spolužákovi, který na něho nejvíce naléhal, odpověděl: „Vaším řečem nerozumím. Zdá se, že mi chcete namluvit, abych se stal zlodějem. Ale sedmé přikázání Boží říká – nepokradeš. Kdo krade, špatně skončí. A pak, má matka mě má ráda. Chci-li peníze na dobrou věc, dá mi je. Jestliže vaši kamarádi kradou, jsou to zločinci. Jestliže nekradou, ale radí to druhým, jsou to darebáci.“ Po této rozhodné odpovědi již nikdo neměl odvahu mu něco podobného navrhnout. Dozvěděl se o tom nejenom jeho učitel, který byl od této doby k němu laskavější, ale i mnozí rodiče jeho spolužáků, kteří byli rádi, že se jejich synové mohou s ním kamarádit.

Prostřednictvím vlastních zkušeností se naučil jednat se svými spolužáky. Roztřídil si je do třech kategorií: dobrí, lhostejní, zlí. Když poznal, že je někdo zlý, vyhýbal se mu. K lhostejným se přibližoval, jen bylo-li toho potřeba, ale choval se k nim zdvořile. S dobrými se snažil spřátelit se vši důvěrností. Spolužákům pomáhal, vysvětloval jim, co nepochopili ve škole. Tím si u nich získal vděčnost a lásku. Začali za ním docházet ve volném čase nejenom kvůli učení, ale také, aby naslouchali jeho příběhům nebo prostě jen tak.

Chieri – Veselá společnost

Na podzim 1931 přešel Jan do školy v Chieri. Časem zde s několika spolužáky vytvořili skupinu, kterou nazvali Veselá společnost. Každý z nich si předsevzal organizovat hry, vyprávět si, číst knihy, které by ostatní obveselovaly. Zakázáno bylo vše, co vyvolávalo zádumčivost, především však neposlušnost Božímu zákonu. Společně si stanovili jednoduchá pravidla:

1. Žádná činnost a žádná řeči, které se nehodí na křesťana.
2. Přesnost ve školních a náboženských povinnostech.

Během týdne se Veselá společnost scházela u některého z členů doma. Střídaly se veselé hry, debaty na křesťanská témata, četba dobrých knih a modlitba. Navzájem si dávali dobré rady a pomáhali si odstraňovat osobní chyby.

Alois Comollo

Ke konci školní docházky měl Jan možnost se seznámit se synovcem faráře z Cinzana, který si získal úctu pro svoji svatost. Přihodilo se to takto: Byli ve třídě a mnozí si hráli na koně. Přeborníky v této nebezpečné hře byli ti nejnepořádnější a nejméně pilní žáci. Jeden asi patnáctiletý chlapec, který právě přišel, se v tom zmatku klidně posadil do lavice, otevřel knihy a začal studovat. Zdálo se, že lomoz vůbec nevnímá. Někteří se na něj začali dívat úkosem. Nejdrzejší z nich k němu přistoupil, chytil ho za ruku a zakřičel: „Pojď si hrát na koně i ty!“

„Neumím to. Nikdy jsem něco takového nehrál,“ odpověděl tiše.

„Tak se to naučíš teď. Buď půjdeš nebo tě donutím fackami.“

„Chceš-li, zbij mě. Ale já nepůjdu.“

Ten lotr ho nejprve stáhl za ruku a pak mu vrazil dvě facky, které byly slyšet po celé škole.

V Janovi vzkypěla krev v žilách, když to viděl. Čekal, že mu to uražený spravedlivě vrátí už jen proto, že byl vyšší a silnější. Ale nic se nestalo. Se zrudlou tváří se soucitně podíval na zlotřilce a řekl:

„Už jsi spokojený? Tak mě nech být. Odpouštím ti.“

Jan zůstal bez dechu. To bylo čiré hrdinství. Hned se snažil dozvědět jméno toho chlapce. Byl to Alois Comollo. Od toho okamžiku se stali důvěrnými přáteli.

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Pro Dona Boska byla velice důležitá veselost. Čím přináším radost lidem kolem sebe? Vnímají mě ostatní jako veselého příjemného společníka nebo spíše jako zádumčivého mrzouta?
- Jak odpočívám? Jak využívám svého volného času?
- Kde kolem sebe vidím zlo? Jak se k němu stavím? Co s ním mohu dělat? Umím zlu zásadně říci ne nebo s ním občas polemizuji?
- Se zlem souvisí i odpouštění. Jak odpouštím? Snažím se rychle odpouštět?

Pro potěchu duše

Blanchardova jablka

Osmnáctiletému studentovi nemohla stačit polévka pana Pianty. Míval hlad. Všiml si toho spolužák Josef Blanchard. Jeho matka měla obchod s ovocem. Přítel brával matce v obchodě jablka a kaštiny a nosil je do školy Janovi. Dobrá paní to věděla, ale nedávala nic najevo. Častokrát zmizelo ovoce i ze stolu. Jeho bratr se jednou obořil na matku:

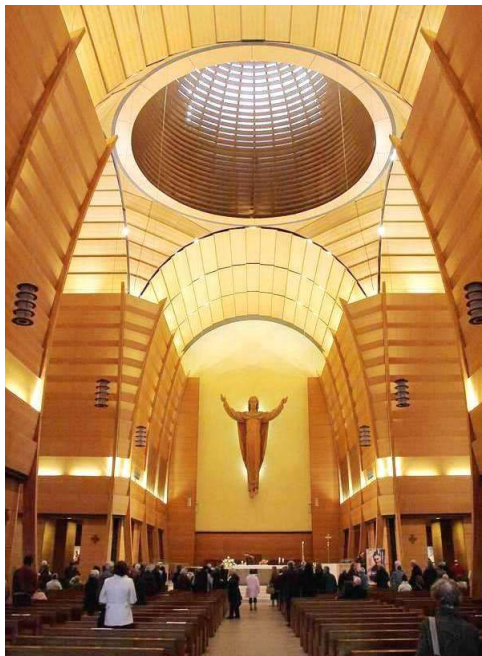
„Copak jsi mámo slepá? Nevidíš, že ti můj brácha odnáší z domu celá kila jablek?“

„Nejsem slepá. Moc dobře vidím. A také vím, kde jablka mizí. Bosco je hodný hoch a hlad v jeho věku je krutá záležitost.“

Spíše snesl hlad, než aby mu chyběl sold na vypůjčení další knihy u žida Eliáše. Dovedl si ho vždycky někde vydělat. Hlavně, že mohl v noci číst. Udivovalo to i pana Piantu a zanechal o tom svědectví: „Často probděl nad učením celou noc, takže jsem ho někdy ráno přistihl, jak ještě svítí a učí se.“ Nevíme, zda ho více udivovala Janova píle nebo množství vypáleného oleje v lampě.

Modlitba

*Věčné Slovo, jednorozený Synu Boží, nauč nás pravé velkomyslnosti. Nauč nás tobě sloužit, jak to právem zasluhuješ. Ať dáváme a nepočítáme, ať bojujeme a ne-
dbáme ran, ať pracujeme a nehledáme odpočinek, ať se obětujeme a nečekáme jinou odměnu kromě vědomí, že jsme splnili tvou vůli. Amen.*

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

3. SEN, MARIA

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

V šestém měsíci byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu, a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl „Bud' zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Ona se toho oslovení velmi ulekla a rozvažovala, co ten pozdrav má znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria. Došla jsi milosti u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazýván Syn Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem na věky a jeho království nebude mít konce.“ Maria však řekla andělovi: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám.“ Anděl jí odpověděl: „Duch svatý na tebe sestoupí, moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě, které se narodí, bude nazýváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna, je už v šestém měsíci, a ta byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného.“ Maria řekla: „Jsem služebnice Páně; ať se mi stane podle tvého slova.“ A anděl od ní odešel. LK 1,26–38

Ze života Dona Boska

Sen Dona Boska

V té době jsem měl sen, který se mi vryl na celý život do paměti. Zdálo se mi, že jsem nedaleko domu, na velice prostorném dvoře. Bavilo se tam mnoho chlapců. Někteří se smáli, jiní si hráli, mnozí kleli. Jakmile jsem uslyšel jejich rouhání, vrhl jsem se na ně. Chtěl jsem je umlčet pěstmi i slovy.

Vtom se objevil vznešený muž v krásném oblečení. Byl celý zahalen do bílého pláště. Tvář mu tak zářila, že se do ní nedalo ani podívat. Oslovil mě jménem a přikázal mi, ať se postavím do čela chlapců. Dodal:

– Musíš si z nich učinit přátele dobrotou a láskou, ne bitím. Dej se s nimi do řeči a vysvětlí jim, že hřích je něco špatného, zatímco přátelství s Pánem je vzácné dobro.

Zmatený a vystrašený jsem odpověděl, že jsem jen chudý a nevzdělaný chlapec a že nedovedu hovořit k takovým uličníkům o náboženství.

V tom okamžiku se chlapci přestali rvát, vykřikovat a klít, a všichni obstoupili toho, který mluvil. Ani jsem nevěděl, co říkám, když jsem se zeptal:

– A kdo jste, že mi přikazujete nemožné věci?

– Právě proto, že ti připadají nemožné, řekl, musíš je učinit možnými tak, že poslechněš a budeš se učit.

– A kde bych se měl učit?

– Dám ti učitelku. Pod jejím vedením se člověk stává moudrým, bez ní se však i moudrý stává ubohým hlupákem.

– A kdo vlastně jste?

– Jsem synem té, kterou tě tvá matka naučila zdravit třikrát denně.

– Maminka mi vždycky říká, abych se bez jejího dovození ne bavil s lidmi, které neznám. Řekněte tedy, jak se jmenujete!

– *Zeptej se na mé jméno mé matky.*

V tom okamžiku jsem vedle něj spatřil vznešenou paní, oděnou pláštěm zářícím do všech stran, jako by byl celý posetý třpytivými hvězdami. Když viděla můj stále větší zmatek, pokynula mi, ať se přiblížím, laskavě mě vzala za ruku a řekla:

– *Podívej!*

Když jsem se ohlédl, všichni ti chlapci zmizeli. Namísto nich zde bylo velké množství kůzlat, psů, koček, medvědů a mnoho dalších zvířat. Vznešená paní mi řekla:

– *Toto je tvé pole, zde musíš pracovat. Staň se pokorným, statečným a silným, a co vidíš, že se nyní stane s těmito zvířaty, musíš udělat pro mé syny.*

Znovu jsem se podíval a místo divokých zvířat se objevili krotcí beránci, kteří poskakovali a pobíhali okolo pána a paní a radostně pobekávali na jejich počest.

Tehdy jsem se ve snu rozplakal. Řekl jsem té paní, že těm věcem vůbec nerozumím. Ona mi položila ruku na hlavu a řekla:

– *Až přijde čas, všechno pochopíš.*

Tento sen nám sděluje především dvě skutečnosti:

První: Bůh si vyvolil Dona Boska, aby šel k ohrožené mládeži a vlídností a láskou je učil a vedl. Vést mládež k Bohu dostal Don Bosco jako úkol. V dnešní sekularizované společnosti je těžké i v církevních zařízeních učít lásce k Bohu.

Malý Jeník Bosko se ptal – *kdo jste, že mi přikazujete nemožné věci?* Hledal a našel odpověď i cestu.

Druhý: Bůh dal Donu Boskovi a tím i celé salesiánské rodině Pannu Marii za učitelku a pomocnici.

Mariánská úcta v pojetí Dona Boska

Ta „vznešená paní oděná pláštěm zářícím do všech stran“ ze snu je popsána prvky, které charakterizují Pannu Marii podle lidové tradice, matku Pána Ježíše a matku věřících. Maria je matkou: toto pojetí je Donu Boskovi nejbližší.

Mariologie Dona Boska je jednoduchá. Učí mládež, že pravá úcta k Panně Marii se vyjadřuje především ctnostným životem a zaručuje mocnou oporu v životě i ve smrti.

Chlapcům zdůrazňoval, že prožívání měsíce Panny Marie, růžence a dalších zbožných úkonů je má přivést k většímu úsilí v plnění svých povinností, ke ctnostem a askezi, k aktivní křesťanské lásce a obětavému apoštolátu mezi svými kamarády.

Učme se

Učme se od Marie, jak měla připravené srdce k naslouchání Bohu (Ž 95,7 uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatrvejte svá srdce). Maria měla velkou odvahu přijmout Boží přání a výzvy, i když jí to mohlo hodně zkomplikovat život. Nenaříká, nevymlouvá se na nepříznivé okolnosti, neschopnost a nepřipravenost, ale plně se dává k dispozici Bohu. V nutných podmínkách přivádí na svět Ježíše, vidí tří mudrce, jak se klanějí právě narozenému králi, slyší i slova Simeonova o utrpení, musí utéci do Egypta. V chrámě, když bylo Ježíšovi dvanáct let, se jí poprvé dotýká jeho poslání. Prožívá s ním „úspěchy“ při veřejném vystupování i nejistotu, když je označen za blázna. Je svědkem slavného vjezdu do Jeruzaléma, tragického ukřižování i vítězného zmrtvýchvstání. ... *a Maria to vše uchovávala ve svém srdci.*

Učme se od Dona Boska přijímat Marii do svého života jako učitelku a pomocnici. Je podivuhodné, jaký měl Don Bosko vřelý vztah k Panně Marii, jak jí důvěřoval a jak moc spoléhal na její pomoc. To nebyla laciná citová zbožnost. Jeho důvěra v Matku Boží rostla a sílila v nejrůznějších těžkostech a protivenstvích, která zažil při výchově a zabezpečování chlapců, stavbách domů a kostelů nebo zakládání kongregace.

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Jaký je můj vztah k Panně Marii? Čím je mi Maria vzorem? Dokážu také říkat Bohu ANO? Počítám po příkladu Dona Boska opravdu a naplno s Marií jako naší učitelkou a Pomocnicí?
- Snažím se při svatém přijímání přijmout Ježíše s láskou tak, jak ho přijala Maria do svého života?
- Bůh ukazoval Donu Boskovi cestu ve snech. Jak ukazuje cestu mně? Jsem ještě ochoten naslouchat Bohu, kam mě volá, nebo jsem již tak spokojen se svým postavením ve společnosti, rodině, církvi, že žádné nové podněty nehledám?
- Je moje zakotvení v Bohu a důvěra v pomoc té, kterou jsme dostali za učitelku a pomocnici, taková, že se pustím i do nemožných věcí?
- Jak se stavím k těžkostem a námazě při našem apoštolském poslání? Nelekám se zbytečně problémů?
- Snažím se přijmout vlídnost a lásku jako styl života?

Aktivita

Najdeme každý v životopise Dona Boska něco, co řekl o Marii, nebo události, kde mu Maria pomohla. Popřípadě to může být i něco, co se přihodilo v salesiánské rodině v minulosti nebo v současnosti.

Modlitba

Svatá a neposkvrněná Panno, Pomocnice křesťanů a Matko církve, ty jsi počátek a opora našeho společenství a my se svěřujeme do tvé mateřské ochrany. Slibujeme ti, že budeme neúnavně pracovat v duchu salesiánského povolání k větší slávě Boží a pro spásu světa.

S důvěrou ve tvou přímluvu tě prosíme za církev, za naše společenství a celou Salesiánskou rodinu, za mládež a za všechny lidi, protože je všechny Kristus vykoupil.

Učitelko Dona Boska, uč také nás jeho ctnostem, především stálému spojení s Bohem, čistému, pokornému a střídmemu životu, lásce k práci a sebeovládání, dobrotě a bezmezné obětavosti vůči bližním, věrnosti svatému Otci a biskupům. Pomáhej, Panno Maria, abychom sloužili Pánu věrně a velkoryse až do smrti a potom se mohli společně radovat doma u nebeského Otce. Amen.

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

4. MATKA MARKÉTA

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

Řádná žena dělá radost svému muži, takže on prožívá v pokoji svá léta. Řádná žena – toť dobrý úděl, který je popřán bohobojným. Ať bohatý nebo chudý, má spokojené srdce a vždy ukazuje veselou tvář. Půvab ženy blaží jejího muže, její rozumnost osvěžuje jeho síly. Mlčenlivá žena je dar od Pána, nic nevyváží dobře vychovanou ženu. Nad všechn půvab je cudná žena, neocenitelná je čistá duše. Slunce vycházející na výšinách Páně – toť krása dobré ženy v uspořádaném domě.

(Sir 26, 3–4, 13–16)

Ze života Dona Boska

Capriglio

Markéta Occhienová se narodila 1. dubna 1788 v Caprigliu jako šestá z deseti dětí (*1. dubna 1934 byl svatořečen Don Bosco*). Capriglio je jen pár kilometrů vzdálené od Becchi (*dnešní Colle Don Bosco*). Ještě ten samý den byla ve farním kostele pokřtěna. Její rodiče byli prostí zemědělci, upřímně věřící. Již od dětství byla Markéta velký dřič. Tehdejší doba a mnoho práce jí neumožnilo studovat, ale její láska k modlitbě ji obohatila moudrostí, kterou v knihách stejně nenajdeme.

František Bosco – Becchi

6. června 1812, ve stejném kostele kde byla pokřtěna, Markéta Occhienová uzavírá svátost manželství s Františkem Boskem, který ovdověl, je mu 27 let, má tříletého synka Antonína a nemocnou matku. Protože území bylo v té době pod francouzskou nadvládou, museli nejprve uzavřít manželství před civilní autoritou a to se událo 24. května 1812 (*24. května – svátek Panny Marie Pomocnice*). Žijí v Becchi, kde má František pronajatý statek. Zde se jim po roce narodil syn Josef a v roce 1815 Jeník. 12. května 1817 po silném zápalu plic František Bosco umírá.

Žena velké víry

František tak zanechává Markétě, které je 29 let, tři syny, nemocnou matku, dřinu na statku a dluh za domek, který těsně před smrtí koupili. Markéta však vyrostla v ženu velké víry a důvěry v Boží Prozřetelnost. Byla rozhodnou a silnou ženou s jasnými myšlenkami, žila skromným životním stylem.

Nezměrná láska nebeského Otce zformovala její srdce v srdce matky a moudré vychovatelky. Ve výchově svých synů byla přísná, ale zároveň rozumná, spravedlivá a dobrá. Pod jejím vedením vyrůstali tři hoši rozdílných povah a ona se snažila vychovávat je přístupem otcovským i mateřským, laskavě a v postupném dialogu. Často byla donucena učinit dramatická rozhodnutí, jako např. posláni nejmladšího syna z domu, aby předešla roz-

brojům a dala mu zároveň možnost studovat. Svým synům pomáhala růst ve velkodušnosti a seberealizaci. Protichůdnost jejich povah zvládala vírou, rozumností a odvahou.

Matka Oratoře

Když vyslechla Jeníkův sen v 9 letech, jako jediná z rodiny jej chápala ve světle víry: „Kdo ví, zda nemáš být knězem“. To ji vedlo k tomu, že dovoluje Jeníkovi, aby trávil čas s okolními chlapci, kteří nebyli vždy svatoušky, protože v jeho přítomnosti se chovali vždy lépe. Dědala vše pro to, aby Jeník mohl studovat a s velkou starostlivostí jej doprovázela až k jeho kněžskému svěcení. Když vidí, že ji syn potřebuje v Turíně, opouští své místo milované babičky v Becchi a vydává se do neznáma, opět s velikou vírou a důvěrou v Boží Prozřetelnost. Její přítomnost na Valdoccu přetváří Oratoř v Rodinu. Zde, během deseti let, se její život ztotožňuje se synovým a s počátky salesiánského díla. Stala se první a nejdůležitější **spolupracovnicí** Dona Boska; mateřským elementem preventivního systému a aniž by si to uvědomovala i „spoluzakladatelkou“ Salesiánské rodiny.

Nevzdělaná, avšak plná moudrosti, která je shora, byla pomocnicí mnoha chudých chlapců, dětí ulice. Na první místo, před všechno ostatní, dala Boha a obětovala se pro něj chudým životem proniknutým modlitbou a obětí. Zemřela 25. listopadu 1856 v 68 letech života, stejně jako její manžel, na zápal plic. Při jejím pohřbu stovky chlapců plakaly tak, jako by jim zemřela jejich vlastní maminka. Celé generace salesiánů ji proto nazývají **Matka Markéta**.

Kus chleba a lásky

Život prvních chlapců, kterým Don Bosco a jeho matka poskytovali přístřeší, byl pro všechny stejně chudobný. V poledne se hladoví hoši nahrnuli kolem kotlíku Matky Markéty s nějakou nádobou v ruce. Každý dostal naběračku polévky nebo polenty a kousek chleba. Kromě jídla se stala důležitou i otázka hygieny. Matka Markéta zřídila prádelnu. „Některí chlapci“, vzpomínal Don Bosco, „měli košili a kalhoty velmi roztrhané. Našli se i takoví, kteří se neměli do čeho převléct. Jiní byli zase tak špinaví, že je žádný zaměstnavatel nechtěl přijmout.“

Když šli hoši spát, Markéta pokládala za svoji povinnost vzít to špinavé oblečení a vyprat je. Potom vzala do ruky jehlu a nit a pozašívala, co bylo potřeba.

Chlapci říkali Markétě maminko a ona jí opravdu byla – maminkou oratoře a všech těch chlapců, kteří u ní hledali kus chleba a lásky. Chlapci, který si k ní přisedl a plakal pro surovosti, které mu způsobili jeho vrstevníci v práci, dala střepec hroznů a potěšila ho. Když pokárala některého z hochů, protože si z knihy udělal míč, a potom viděla, že je z toho smutný, laskavě dodala: „Na ránu je třeba dát trochu oleje“. A vytáhla z kapsy své zástěry jablko. Jiný zase prožíval těžké období a začal být nepořádný a agresivní. Zavolala si jej do kuchyně, kde obyčejně zašívala prádlo, a naznačila mu, aby si k ní přisedl. Klidně mu řekla: „Proč jsi se tak změnil? Nevidíš, že se stáváš zlým? Já vím proč. Přestal ses modlit. Myslíš, že bez Boží pomoci můžeš být dobrý? To nejde. Na, tu máš, vezmi si jablko a uvažuj o tom, co jsem ti řekla.“

Rozum, víra a laskavost. Těmto třem hodnotám, na kterých stojí salesiánský výchovný systém, se Don Bosco naučil od své matky. Velké salesiánské dílo rostlo jako dítě na kolenou matky Markéty. Existuje nejen svatost pozůstávající z extázi a vidění, ale také svatost z umývání hrnců, štepování ponožek a výchovy chlapců, kteří potřebují něco do úst, ale ještě víc lásku. Matka Markéta byla takovou svatou.

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Matka Markéta měla na Dona Boska vedle Panny Marie asi největší vliv. Čím mi je sympatická? Co bych rád napodobil z jejího života?
- Rodina je místo, které každého z nás určitě ovlivnilo podstatným způsobem. Jak vnímám rodinu, ze které pocházím? Co dobrého jsem od rodičů dostal a mohu předávat dál?
- Co předávám já svým dětem? Jak mě vnímají? Jak budou na naši rodinu vzpomínat (vzpomínají), až budou stát na vlastních nohou?
- Jedním z význačných rysů Don Boskova života byla chudoba. Jak vnímám pojem chudoba v dnešním světě, ve svém okolí, ve svém životě? Jak zacházím s penězi, majetkem? Vidím potřebné okolo sebe? Kde pomáhám finančně, materiálně?

Modlitba

Nekonečně dobrý Bože, který jsi vzbudil ctihodnou Markétu Occhienovou jako matku a vychovatelku svatého Jana Boska a první spolupracovníci v počátcích Salesiánské rodiny, které dala příklad křesťanské výchovy, rodinného ducha, pracovitosti a posvěcení, dej, aby uznáním jejích ctností ze strany církve se mohla stát vzorem pro rodiny a vychovatele.

Nám pak na její přímlyvu dej laskavé srdce, pravou moudrost a živou víru.

Skrze Krista našeho Pána, který žije a kraluje na věky věků. Amen.

Pro potěchu duše

Prut v koutě

Markéta byla matka vládná i energická. V rohu kuchyně stála rákoska. Obyčejný pružný prut. Nikdy ho nepoužila, ale nikdy ho z kuchyně neodstranila.

Jeník měl na starosti králíky. V poklusu jim naházal trávu a utíkal za kluky. Špatně zajistil dvířka, králíci se jeden po druhém vytratili na louku a mamince pak dalo hodně starostí a času, než je všechny dostala domů.

„Jeníku, podej mi rákosku,“ řekla nazlobeně, když se vrátil.

„Nač ji potřebuješ?“

„Podej mi ji a uvidíš.“

Tón hlasu byl nesmlouvavý. Jeník přinesl prut a na dálku ho podával matce.

„Ty mě chceš zbit?“

„A proč ne, když tak zlobíš?“

„Maminko, uvidíš, že se to nebude vícekrát opakovat.“

Tehdy se matka přestala mračit a usmála se. Usmál se i Jeník a v domě byla zase pohoda. Odпустиła hned, jak uviděla náznak lítosti a polepšení.

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

5. KNĚŽSTVÍ

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, lámal a dával učedníkům se slovy: „Vezměte, jzte, toto jest mé tělo.“ Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů.“ (Mt 26, 26–28)

Ze života Dona Boska

Františkáni nebo seminář?

Na škole v Chieri zraje rozhodnutí mladého Jana Boska pro duchovní stav. Zvažuje, jestli vstoupit do františkánského řádu nebo do kněžského semináře. Rozhodl se vyložit své pochybnosti svému příteli Aloisovi Comollovi. Don Bosco vypráví: „Řekl mi, abych si vykonal nověnu a napsal jeho strýci faráři. Poslední den nověny jsem s ním šel ke zpovědi a k přijímání. Doma nás čekal dopis s odpovědí Aloisova strýce, dona Comolla: **„Po zvážení všeho bych radil tvému spolužáku, aby do kláštera nevstupoval. Ať přijme roucho klerika a pokračuje ve studiích. Tak bude mít dost času lépe poznat, co od něho Bůh chce. Ať se nebojí, že ztratí povolání. Život v ústraní a modlitba mu pomohou překonat všechny překážky.“**

V semináři

V říjnu roku 1835 Jan Bosco překročil práh semináře v Chieri. Den po svém vstupu začal třídní exercicie, které byly předepsané stanovami semináře. Tridium skončilo rozhodnutím **plnit věrně vlastní povinnosti, především všechno, co se týká věrného zachovávání pravidel semináře.**

Mezi literaturou, která doprovázela duchovní formaci Jana Boska, se zvláště připomíná kniha **Následování Krista**. Don Bosco vzpomíná: „Začátkem druhého roku filozofie jsem jednoho dne šel navštívit Pána Ježíše, přítomného ve svatostánku. Neměl jsem s sebou modlitební knihu, tak jsem přečetl několik kapitol z knihy, kterou jsem našel na lavici. Byla to kniha **Následování Krista. Zůstal jsem jako opařen hloubkou myšlenek a prostotou a nádherou jejich vyjádření. Několikrát jsem se k této knize vrátil. Objevil jsem, že v jediném jejím řádku bylo víc moudrosti než v tlustých svazcích antických klasiků.**“

V semináři Jana Boska nejvíce ovlivnili dva přátelé. Byli to Alois Comollo a Giovanni Francesco Giacomelli.

Přátelství s Comollem bylo v letech strávených v semináři to nejdůležitější. Alois Comollo se narodil v roce 1817 v Caselle. Na střední škole a v semináři v Chieri byl spolužákem Jana Boska. Roku 1839 předčasně odešel na věčnost. V roce 1844 publikoval Don Bosco pro seminaristy v Chieri knížечku s názvem **„Historické poznámky o životě klerika Aloise Comolla“**.

„Obdivoval jsem svého spolužáka“ píše Don Bosco ve zralém věku. „Byl neuvěřitelně dobrý. Alois Comollo a já jsme často chodili ke zpovědi a svatému přijímání, spolu jsme rozjímali a konali duchovní četbu, ministrovali při mši a navštěvovali Ježíše v Nejsvětější Svátosti. Alois mě dokázal pozvat s takovou dobrotou a laskavostí, že jej nebylo možné odmítnout.“

„V jedné věci jsem se jej však napodobovat nepokoušel – v jeho umrtvování. Měl jen devatenáct let, a přitom se přísně postil po celou dobu postní, stejně jako každou sobotu ke cti Panny Marie. Často vynechával snídani, někdy obědval jen chléb s vodou.“

Méně známé, ale v určitém smyslu významnější, bylo přátelství Dona Boska s Giovannim Francescem Giacomellim. Byl spolužákem Dona Boska v semináři i v církevním diecézním konviktu. Dva roky bydlel u Dona Boska a matky Markéty v Pinardiho domě.

Don Giacomelli byl po donu Cafassovi a jeho nástupci teologu Felice Golziovi třetí a poslední zpovědník zakladatele salesiánů. Když Giacomelli v roce 1885 těžce onemocněl, byl ujistěn Donem Boskem, že to bude naopak on, kdo Donu Boskovi poslouží v posledních okamžicích jeho života. Během asi patnácti let se tito dva přátelé navzájem zpovídali a více než 50 let se spolu dívali „stejným směrem“.

Svěcení a první mše svatá

V březnu 1841 byl Jan Bosco vysvěcen na jáhna. Duchovní cvičení, jako přípravu na kněžské svěcení, začal v domě misíí 26. května na svátek svatého Filipa Neriho. Závěr duchovních cvičení byl: **Kněz nejde do nebe sám, nejde sám ani do pekla. Když žije dobře, půjde do nebe s dušemi, které zachránil svým dobrým příkladem. Když žije špatně a dává pohoršení, půjde do zatracení s dušemi, které pohoršil.**

Don Bosco píše: „Na kněze jsem byl vysvěcen 5. června 1841, před svátkem Nejsvětější Trojice v kapli arcibiskupství. První mši svatou jsem za asistence dona Cafassa sloužil v kostele svatého Františka z Assisi u oltáře Andělů Strážných. Sice se na mne velice těšili v mé rodné vesnici, kde po dlouhá léta nebyla primiční mše svatá, ale já jsem ji raději chtěl sloužit v tichu v Turíně. Ten den mohu nazvat nejkrásnějším ve mém životě.“

V církevním konviktu

Léto následující po kněžském svěcení bylo pro Dona Boska dobou rozvažování. Mladému knězi se nabízel různá „zaměstnání“ či pastorační aktivity. Sám o tom vypráví takto: „Předtím, než jsem se definitivně rozhodl, jsem poprosil o radu dona Cafassa. Tento svatý kněz všechno vyslechl – o nabídkách dobrého platu, o naléhání příbuzných a přátel, o mojí dobré vůli pracovat. Bez toho, že by okamžik rozvažoval, mi řekl tato slova: „Nepřijímejte nic. Přijďte sem, do církevního konviktu. Potřebujete doplnit svou formaci studiem morálky a kazatelství. Rád jsem jeho modrou radu přijal a 3. listopadu 1841 přišel do konviktu“.

Doba, kterou mladí kněží v konviktu strávili, byla běžně dva roky. Mladým kněžím, kteří vynikali ve zbožnosti a studiu, se tam dovolovalo zůstat ještě třetí rok. Don Bosco v konviktu stráví tři školní léta. **Byly to asi nejdůležitější a nejplodnější roky jeho formace, s největšími důsledky pro jeho osobní i apoštolský život.**

Svatý Josef Cafasso

Josef Cafasso se narodil v Castelnovo d' Asti 11. ledna 1811. Byl jedním z prvních žáků nového semináře v Chieri. Ihned po svěcení vstoupil do církevního konviktu v Turíně, kde zůstal nejprve jako student, pak pomocný učitel, docent morální teologie a nakonec, po smrti teologa Gualy, jako rektor. Zastával tento úřad až do své smrti v roce 1860. Kromě vyučování morálky se věnoval vězňům a odsouzeným na smrt.

Don Cafasso od samého začátku podporoval dílo Dona Boska nejen duchovně, ale také jako velkodušný dobrodinec. Po smrti dona Cafassa se ukázalo, že je majitelem jedné části Oratoře svatého Františka Saleského, kterou zanechal jako dědictví Donu Boskovi spolu s penězi a prominutím všech dluhů.

O vztazích mezi těmito dvěma svěťci dosvědčil při procesu beatifikace dona Cafassa salesián Jan Cagliero toto: "Náš ctihodný Don Bosco měl ke ctihodnému donu Cafassovi zvláštní, důvěrnou úctu, napojenou na svatou lásku, která ho k němu pojila. Ta ho činila

pokorným žákem především jeho dobroty a svatosti, kterou viděl u svého velikého učitele. Během 20 let mu byl duchovním vůdcem, jediným důvěrníkem a rádcem. My, kteří jsme vnímali Dona Boska jako člověka velice dobrého a ctnostného a měli jsme k němu nejhlubší obdiv kvůli jeho svatosti, utvářeli jsme si o jeho učiteli ještě silnější pojetí, co se týká jeho dobroty, jeho ctnosti a svatosti.“

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Kteří kněží mě v mém životě nejvíce ovlivnili? Čím? Co jsem si od nich vzal pro svůj život?
- Jaký je můj vztah k farnosti, ke kněžím, spolufarníkům? Jak se zapojuji do života své farnosti?
- Jaká byla, je moje křesťanská formace? Kde čerpám vědomosti, zkušenosti, povzbuzení ve vztahu k Bohu? Kde hledám radu v různých záležitostech?
- Jaký je můj vztah k předsevzetím? Kdy a jaká (velká, malá, žádná) si dávám? Jak je plním?
- Co mi říká úsloví „Zachovej řád, řád zachová tebe“? Zvláště ve věcech víry?

Pro potěchu duše

Některá z předsevzetí Jana Boska před vstupem do kněžského semináře:

Najdu si čas pro uvažování a přemýšlení. Budu střídmý v jídle a pití. Budu spát jen tolik, kolik je nezbytně nutné pro zdraví.

Vší silou budu bojovat proti myšlenkám, hovorům, slovům a čtení, které se protiví čistotě. Využiji naopak každé maličkosti, která pomáhá tuto ctnost uchovávat.

Každý den řeknu nějakou dobrou myšlenku a budu kamarádům, přátelům a příbuzným vyprávět nějaký příběh, který povzbuzuje k dobrému. Pokud se s nikým nesetkám, řeknu to alespoň své matce.

Modlitba

Pane Ježíši, povolal jsi své apoštoly, aby se stali rybáři lidí. Přiváděj k sobě i dnes horlivé a ušlechtilé muže a ženy a učiň z nich své učedníky. Vlož do jejich duší svou touhu po vykoupení všeho lidstva, s níž denně zpřítomňuješ na našich oltářích obětí kříže. Otevři jim všechny kraje, kde tolik lidí usilovně hledá světlo pravdy a teplo lásky. Ať poslušni tvého povolání pokračují v tvém díle spásy a stanou se solí země a světlem světa.

Na přímluvu svatých dona Cafassa a Dona Boska, kteří byli vzory kněžského života, prosíme o nová kněžská a řeholní povolání. Amen.

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

6. ORATOŘ

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

Jsem svoboděn ode všech, ale učinil jsem se otrokem všech, abych mnohé získal. Těm, kdo jsou slabí, stal jsem se slabým, abych získal slabé. Všem jsem se stal vším, abych získal aspoň některé.

(1 Kor 9, 19.22)

Ze života Dona Boska

Úvod

V tomto tématu si nastíníme ideu Oratoře, jak se zrodila a vyvíjela v mysli a v životě Dona Boska.

Don Bosco se zčásti inspiroval farní oratoří dona Cocchiho na turínském předměstí Vanchiglia. Don Cocchi zde shromažďoval nejopuštěnější chlapce, kteří zaháleli, byli nevzdělaní a potulovali se po ulicích a náměstích.

Charakteristické rysy této oratoře byly následující:

1. Katechismus a náboženské praktiky – to se odehrávalo výhradně ve farním kostele.
2. V oratoři, která byla v kůlně jednoho statku, se hrály hry, skákalo se a prováděla se atletická cvičení.

Také Don Bosco, stejně jako don Cocchi, vidí kolem sebe přistěhovalce, chlapce bez rodiny, bez domova. Navštěvuje mladistvé vězně v žaláři a je „otřesen při pohledu na velký počet zdravých, silných a inteligentních chlapců ve věku 12 až 18 let, které sužují štěnice a vši a jimž chybí práce, chléb a dobré slovo“. „Byli tak pokořeni, že ztraceli svoji vlastní důstojnost“.

Stále znovu přemýšlí o tomto problému a dochází k závěru: „Tito chlapci by měli, až vyjdou z vězení, nalézt přítele, který se o ně bude starat, bude s nimi, bude je učit a dovede je ve sváteční dny do kostela. Možná se pak nevrátí ke způsobu života, který je ničí.“

8. prosince 1841 Don Bosco osloví rozhodným způsobem chlapce, který se stane jeho prvním oratoriánem. Je to zedník Bartoloměj Garelli, přistěhovalce z Asti. Nezve ho, aby si šel hrát nebo skákat, nýbrž: „Pojď na mši, potom s tebou chci hovořit o něčem, co se ti bude líbit.“

Don Bosco ihned nabízí to nejpodstatnější ze své oratoře: přátelské chování, modlitbu Zdrávas Maria a lekci katechismu.

Bezprostředně potom přicházejí na řadu hry, výlety, závody, loterie, rozdávání sladkostí, nabídka nedělní a večerní školy. Avšak jádrem všeho zůstává a v oratoři Dona Boska vždycky zůstane **modlitba, zpověď, svaté přijímání**.

Slovo „oratoř“, převzaté Donem Boskem, si zachovává svůj původní význam: je to místo, kde se **modlí** (latinsky orare = modlit se). Program, který bude Don Bosco opakovat svým chlapcům a salesiánům tak dlouho, dokud se nevyryje do jejich hlavy, je vyjádřen ve čtyřech slovech, která zůstanou základními kameny jeho díla: „Usilujeme udělat z těchto chlapců **poctivé občany a dobré křesťany**.“

Proč tento rozdíl?

Proč jsou oratoře dona Cocchiho a Dona Boska rozdílné? Jistě to nebude ve svatosti: oba dva byli opravdoví světci, kteří se heroickým způsobem vydali pro mladé. Myslím, že to nebude ani v povaze a temperamentu: oba dva byli vulkány, zapálení, aktivní. Bez váhání by dali svůj život, aby zachránili jediného chlapce.

Odpověď na toto „proč“ tkví v **zázemí**, v dlouhé přípravě, kterou Don Bosco absolvoval před tím, než dospěl ke své oratoři: prakticky 16 let byl „animátorem“ kulturních, rekreačních a spirituálních skupin. Podle jeho vlastního tvrzení se začal „věnovat chlapcům“ ve svých 10 letech a ve 26 byl vysvěcen na kněze: příprava dlouhá, důkladná, promyšlená, během níž „dozrála jeho idea oratoře“.

Tuto cestu Don Bosco popsal ve svých „Pamětech Oratoře“ (česky: „Můj život pro mladé“). Tato kniha nám také pomůže najít myšlenky a události, které Donu Boskovi pomohly dospět k zralému originálnímu projektu oratoře.

Cesta k modelu salesiánské Oratoře.

Milníky této cesty jsme podrobně probrali v předcházejících tématech, a proto je shrneme jen heslovitě.

V prvé řadě je zde dětství a sen v devíti letech. Tento sen zůstane vždycky základní a klíčovou událostí k pochopení díla a ducha Dona Boska. Pietro Stella to říká výmluvně: „Sen poznamenal celý způsob života a myšlení Jana Boska.“

Na prvních stránkách „Pamětí“ uvádí Don Bosco ohromující tvrzení: „V deseti letech jsem vedl určitý druh sváteční oratoře.“

Jaké jsou základní a podstatné elementy této prvotní sváteční oratoře? Vyjmenovává je vzápětí:

„Snažil jsem se poznat zájmy svých kamarádů.“ To je charakteristika, která zůstane v jeho oratoři pro vždycky: chlapec, mladý člověk, bude vždy nejčtenější a nejmeditovanější knihou Dona Boska. „Zadával jsem se někomu do tváře a dokázal jsem rozpoznat, jaké měl v hlavě plány. Díky tomu mě chlapci mého věku měli velice rádi a zároveň se mě báli. Každý chtěl, abych byl jeho přítelem a ve sporech soudcem. Činil jsem dobro, komu se dalo, ale zlo nikomu. Snažili se mě získat za přítele, abych je bránil při hádkách ve hře.“

Později Jeník Bosco potkává přítele své duše dona Calossa, který se pro něj stává příkladem salesiánského vychovatele – animátora. Všimněme si dobře, které vlastnosti Don Bosco zdůrazňuje: účast, třebas i namáhavá, na tom, co mladí dělají, ochota věnovat svůj čas, když potřebují pomoc, povzbuzování k duchovní četbě, přiblížení se jako první k mladým, dávání dobrých rad a povzbuzujících slov.

Na studiích v Chieri jej životní situace vede k založení *Veselé společnosti*. Ze svých spolužáků vybírá ty nejlepší a vytváří skupinu, která se neodděluje od ostatních, ale stává se dobrou duší a kvasem ostatních.

Stává se knězem a myšlenka Oratoře nabývá stále konkrétnější formy. Po jednom výletě na Supergu, kde spolu se svými chlapci vypustili létající balón, v té době absolutní novinku, říká:

„Ony výlety vzbuzovaly v chlapcích veliké nadšení. Oratoř, ta směs modliteb, her a výletů se stala mým životem. Každý chlapec byl natolik mým přítelem, že nejen poslouchal každý můj pokyn, ale dokonce dychtil něco pro mne udělat.“ Tuto zběžnou „definici oratoře podle Dona Boska“ můžeme trochu rozšířit: **Směs modliteb, her, výletů, přátelství s animátorem a touha spolupracovat s ním směřuje k jedinému cíli: poctiví občané a dobří křesťané; nejlepší z nich si zve k účasti na jeho apoštolátu, aby se stali křesťanskými animátory jako on.**

Na závěr si přečteme, co je o Oratoři napsáno ve Stanovách salesiánů v článku č. 40.

Oratoř Dona Boska – trvalé kritérium

Don Bosco získal svou zvláštní pastorační zkušenost v první oratoři, která byla pro chlapce domovem, který je otevřený pro všechny a každého přijímá, farností ohlašující evangelium, školou připravující na život a hřištěm, kde potkávali přátele a žili v radosti.

Tato valdocká zkušenost se stala trvalým kritériem pro hodnocení a obnovu všech našich činností a způsobu práce, jimiž dnes uskutečňujeme své poslání.

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Jak a kým jsem byl formován, než jsem došel tam, kde jsem dnes – v oblasti světské, křesťanské, salesiánské? V čem na své cestě vidím Boží vedení?
- Jak se projevuje mé křesťanství v mém životě, apoštolátu? Považuji předávání svých zkušeností s Bohem za důležitou součást svého života?
- Zájem o chlapce, jejich radosti i starosti byl jeden z nejdůležitějších rysů Don Boskovy výchovy. Jak se zajímám o ty, se kterými se setkávám, ke kterým jsem poslán? Jak dokážu vyslechnout, povzbudit, potěšit? Popřípadě laskavě napomenout či pokárat?
- Minulý rok jsme probírali preventivní systém – co mi utkvělo v paměti? Jak se mi daří aplikovat ho v prostředí okolo sebe?

Modlitba

Děkujeme ti, Pane, že jsi nám v Donu Boskovi dal otce a učitele a že jsi jej vedl skrze zkušenost valdocké oratoře, aby byla konkrétním vzorem našeho života a apoštolské činnosti. Dej, abychom se jí tak inspirovali, že bychom ji zpřítomnili ve své činnosti a tak z každého našeho díla udělali autentickou salesiánskou oratoř čili domov, který přijímá, farnost ohlašující evangelium, školu připravující na život a hřiště, kde se potkávají přátelé a žijí v radosti.

Skrze Krista našeho Pána, který žije a kraluje na věky věků. Amen.

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

7. SALESIÁNI

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

„Ježíš jim řekl: ‚Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.‘ Ihned opustili síť a šli za ním.“
(Mk 1,17–18)

Ze života Dona Boska

Úvod

Don Bosco si moc dobře uvědomoval, že na úkol, který od Boha dostal, nestačí sám. Potřeboval pomocníky. Již v dětství, kdy bavil své kamarády a ostatní vesničany, byl jeho největším spolupracovníkem bratr Josef.

V počátcích oratoře to byli různí kněží i vzdělaní laici, kteří mu pomáhali jak s vyučováním katechismu a dalších předmětů, tak při zábavě hochů. Jak šel čas a chlapci kolem něj vyžívali, snažil se připravit si z těch nejschopnějších pomocníky. Z jeho životopisu však víme, že mu skoro všichni po ukončení studií odcházeli. Don Bosco byl bezradný.

Pomoc z nebe

Tak to fungovalo zhruba deset roků, než si Don Bosco dodal odvalu a přijal radu, kterou mu jednou ve snu ukázala Panna Maria. Viděl na louce velké množství chlapců a mezi nimi ty, kteří mu pomáhali. Kupodivu neodcházeli, ale zůstávali s ním. Všiml si, že tito jeho pomocníci mají všichni kolem hlavy pásku. Panna Maria jej vybídla, aby si přečetl, co je na této pásce napsáno – „poslušnost“. Od té chvíle začal vážně uvažovat o tom, že založí řeholní společnost, ke které budou její členové zavázáni poslušností. Věc samozřejmě nepostupovala nijak rychle, ale Boží prozřetelnost mu připravovala dobrý materiál. Večer 26. ledna 1854 si Don Bosco zavolal do svého pokoje čtyři nejvěrnější a řekl jim: „Vidíte, že bych rád uskutečnil mnohem více plánů, ale na další nestačím. Jsem sám. Kdybyste mi pomohli, dokázali bychom společně vykonat spoustu dobra. Na naši pomoc čekají tisíce chudých chlapců“. A s velkým západem jim sděloval své plány. Každou další větou byli hoši víc a více unešení. Měli dojem, že Don Bosco sní. Ale nesnil. Mluvil velmi vážně a věčně. Zdálo se, že čte budoucnost.

Michal Rua si toho večera zapsal do zápisníku: „V pokoji dona Boska se shromáždili Rocchietti, Artiglia, Cagliero a Rua. Bylo nám doporučeno, abychom se snažili s pomocí Pána a svatého Františka Saleského prokazovat konkrétním způsobem lásku k bližním. Pak jsme dali slovo, že později, jestli to bude možné, učiníme Pánu Bohu slib. Ti, kteří se odhodlají k této zkoušce a vytrvají v ní, budou si říkat salesiáni.“

Začátek salesiánské kongregace

Jako první složil takový slib Michal Rua, který v té době již studoval teologii. Stalo se tak o svátku Zvěstování Panny Marie 25. března 1855. Byl to jednoduchý slib na tři roky, ale Don Bosco ještě nemluvil o salesiánské kongregaci. Tento svůj záměr předložil

svých chlapcům až v neděli 9. prosince 1859 večer, kdy si jich 19 zavolal do svého pokoje a řekl jim: „*Již dlouhý čas se zabývám myšlenkou na založení kongregace. Sv. Otec mě povzbuzuje a přeje si, abych tento záměr uskutečnil. Tato kongregace nevznikne dnes, již vlastně existuje a vy věrně zachovávejte její pravidla. Je však potřeba udělat další krok. Máme se jako společenství projevít i navenek a přijmout Stanovy. Členem se může stát jen ten, kdo se pro toto společenství svobodně rozhodne a ve vhodný čas se zaváže slibem poslušnosti, chudoby a čistoty. Dávám vám týden na rozmyšlenou. Dobře všechno zvažte*“.

Toto rozhodování pro ně nebylo lehké, protože byli jednak hodně mladí (kromě dona Alasonatiho, který měl již 47 let, to byli studenti od 15 do 24 roků), jednak se polekali toho, že Don Bosco z nich chce nadělat „mnichy“. Doposavad jejich slib, či příslib, byl v tom, že zachovají čistotu a budou Donu Boskovi pomáhat v Oratoři. Traduje se rozhodnutí, které vyjádřil před všemi ostatními Cagliero: „*Mnich anebo nemnich, to je jedno. Jsem rozhodnutý zůstat s Donem Boskem!*“ Tím možná pomohl i ostatním, takže onoho 18. prosince 1859 večer se v Don Boskově pokojíku sešli všichni kromě dvou. Don Bosco tedy spolu se 17 dalšími založil Salesiánskou kongregaci. Z těchto 17 si to později 5 z nich rozmyslelo a šli jinou cestou. Těch, kteří jako salesiáni zůstali až do smrti, bylo 12.

Salesiáni dnes

Pár statistických údajů o salesiánech v celém světě k 31. 12. 2011.

Celkem je 15761 salesiánů. Z toho je 423 noviců, 2699 seminaristů, 18 trvalých jáhnů, 1871 koadjutorů, 10631 kněží a 119 biskupů.

Na 5 kontinentech pracují ve 131 zemích a tvoří 91 provincií.

V jakých zařízeních dnes salesiáni pracují, kolik jich je a v závorce počet mládeže, která se těchto aktivit účastní:

Střediska mládeže – Oratoře: 1653 (450 000)

Školy (od mateřských až po university): 3286 (1 060 000)

Zvláště jsou uváděny učňovské školy: 590 (160 000)

Internáty: 527 (47 000)

Centra pro rozpoznávání povolání a formaci: 444 (8000)

Farnosti a misijní centra: 2166 (12 700 000)

Sociální díla: 774 (805 000)

Sdělovací prostředky (nakladatelství, tiskárny, rádia, televize, atd.): 310

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Co vím o dnešních salesiánech, salesiánkách, dalších větvích salesiánské rodiny? Kde v mém okolí pracují? Jakým způsobem s nimi spolupracuji či mohu spolupracovat?
- Pro salesiánského ducha jsou typickým rysem rodinné vztahy ve společenství. Jak prožívám svou účast v našem společenství? Co mi dává? Co do něj přináším? Dokážu přijmout zodpovědnost?
- V jakých situacích jsem ten, kdo řídí, rozhoduje? A kdy jsem podřízený? Jak umím vést a nechat se vést? Přijímat a přenechávat zodpovědnost?

Pro potěchu duše

Důkaz, že veselost je vlastní i českým salesiánům – fotografie z divadelního představení „Nové šaty pro Pannu Marii“, které se hráli pražští salesiáni při oslavě svátku Dona Boska v Kobylisích v lednu 2012.

Modlitba

Nekonečně dobrý Otče, Ty v každé době povoláváš lidi, aby spolupracovali na tvém díle spásy. Děkujeme Ti, že jsi povolal Dona Boska otce a apoštola mládeže, a že jsi jej mateřskou přítomností Panny Marie vedl při zakládání Salesiánské kongregace. Prosíme Tě, dej i nám, kteří jsme povoláni pokračovat ve stejném poslání, sílu a radost Ducha Svatého, abychom dokázali jako Don Bosco oddaně sloužit Tobě i mládeži.

Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

8. DON BOSCO – POLITIKA – CÍRKEV

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

Pilát vešel opět do svého paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: „Ty jsi král židovský?“ Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní?“ Pilát odpověděl: „Jsem snad žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Čím ses provinil?“ Ježíš řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům; mé království však není odtud.“ Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“
(Jan 18.33–37)

Ze života Dona Boska

Politická situace

Roku 1789 vypukla v Paříži Francouzská revoluce. Celá Evropa žila ve velkém napětí a očekávání, co přinese budoucnost. Lid a měšťané se dožadovali svých práv. O svobodě a o rovnosti se přestalo hovořit šeptem. Místo svobody a spravedlnosti však nastalo období hrůzovlády. Nepřátelé revoluce byli likvidováni bez soudních procesů. Současně se ničila církev. Vše nahradil kult Rozumu. Diktatura lidu a teroru skončila v červenci 1794 popravou fanatických jakobínských vůdců.

Roku 1796 vtrhla do Itálie francouzská revoluční armáda. Velel jí Napoleon Bonaparte. Francouzští vojáci vyhledávali rovnost, volnost, bratrství. Hesla probudila nadšení u mladé generace. Padlo království sardinské, tj. Piemont, Savojsko, Sardinie. Král odešel do exilu. Napoleon na italských krajích vymáhal peníze a verboval vojáky. Táhl na Rusko. Tam však v tvrdé zimě neuspěl a to byl začátek jeho konce. Ten přišel v bitvě národů u Lipska a pak po krátkém intermezzu definitivně v bitvě u Waterloo. Itálie byla vyčerpána, zpusťována, ožebračena a zaplavena sirotky.

Doba se vrátila zpět, ale vývoj se nedal zastavit. Vznikla nová buržoazní třída, začaly se budovat továrny, dílny, průmysl. Rozvíjel se obchod, začal vycházet tisk, probudil zájem o vzdělání, byla uzákoněna školní docházka. Objevují se snahy sjednotit Itálii.

Pak přišel bouřlivý rok 1848, jehož příchod zapříčinilo trojí hnutí: liberálové chtěli svrhnout absolutismus a nastolit ústavní vládu; národy pod rakouskou nadvládou požadovaly svobodu a dělnické hnutí prosazovalo lidštější sociální spravedlnost. Marx vydal *Komunistický manifest*.

Itálie vyhlásila válku Rakousku. Po prvních vítězstvích přišla porážka, válka do země opět přivedla bídu.

Politika

Mít větší zájem o chudé a potřebné než o politiku se Don Bosco naučil od své matky. Za jeho mládí k nim z okolních lesů často přicházeli lidé pronásledovaní režimem, aby si vyprosili něco k jídlu nebo nocleh. Jednou to byli přívrženci království pronásledování demokratickou vládou, po čase to bylo naopak a pak se to znovu obrátilo. Markéta se

o politické změny nezajímala. Nabídl misku polévky a krajíc chleba každému, kdo o ně poprosil. Pro ni byl bližním každý člověk v nouzi, ať patřil na tu nebo na onu stranu.

Proměnlivost politických poměrů ovlivnila Don Boskovo smýšlení. Nikdy s nikým nediskutoval o politice. Říkal, že zastává politiku Otčenáše. Rozuměl tím starost o spásu duší a stravu a výchovu chudých hochů.

Nebylo vždy jednoduché tyto zásady dodržet, tlaky na to, aby podpořil některou stranu, byly někdy hodně silné.

Nestrannost mu otvírala dveře vlivných lidí z různých stran politického spektra a někdy ho uchránila před velkými problémy. V revoluční době po roce 1848, kdy po přijetí zákonů na omezení církve vznikaly skupiny snažící se obsadit a zničit kláštery, byla oratoř ušetřena, protože „tam byli jen chudí hoši a kněz, který se o ně stará“.

Sociální otázka

Don Bosco byl přesvědčen, že revoluční hnutí nebylo jen přechodnou bouří, nýbrž oprávněným úsilím chudých domoci se lidštějšího života. Volil strategii okamžité, bezprostřední pomoci. Chudí hoši potřebovali pomoc hned. Nemohl čekat, až se vybojují sociální reformy, které zlepší jejich situaci. Politickou angažovanost neodsuzoval, ale přenechával ji jiným.

Proti bohatým nebojoval, ale ani se nebál jim připomínat, že jejich křesťanskou povinností je pomáhat.

Vztah k církvi

Don Bosco byl za všech okolností věrný papeži a církvi. Nejen pro své hochy vydával knihy s církevní tematikou.

Aby si zajistil autonomii a flexibilitu v rozhodování, snažil se Don Bosco pro svou nově se rodící kongregaci vymoci výsadu trvalé exempce, což znamená, že společnost nepodléhá autoritě místních biskupů, ale pouze papeži. To se mu po složitých jednáních také podařilo.

Arcibiskup Gastaldi

Asi největší bolestí Don Boskova života se stal dlouhodobý spor s jeho představeným, bývalým přítelem, arcibiskupem Gastaldim. Ten byl skutečně velkým a pro svou diecézi zaníceným biskupem. Ale podle jeho představ měl Don Bosco pracovat především pro diecézi a pod jeho vedením. Don Bosco však chtěl pracovat pro celou církev. Toto a mnohá další nedorozumění postupně vedla až k zákazu zpovídání a sloužení mše svaté pro salesiány, zákazu svěcení kleriků na kněze a k dalším represivním opatřením.

Spor nakonec řešil až sám papež. Donu Boskovi nařídil, aby se arcibiskupovi omluvil. Ten to v poslušnosti papeži udělal, ale stálo ho to krutě těžké sebezapření. V jeho povaze nebylo nastavovat druhou tvář.

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Jak vnímám dnešní dobu? Jak se stavím k politice – komunální, české, mezinárodní?
- Zajímá mě situace dnešních mladých? Čím to mají jednodušší a čím složitější, než jsme to měli my? Vidím bídu v dnešním světě – materiální, morální, duchovní?
- Don Bosco kladl svým spolupracovníkům na srdce, aby se snažili, aby je lidé měli rádi, protože tak lze mnohem snáze šířit Boží království. Jak mě vnímají ostatní – blízcí i ti, se kterými se setkávám poprvé?

- Jaké mám přátele? Co nás spojuje?
- Ale v mém okolí jsou určitě i lidé, se kterými si nerozumím. Jak se s tím vyrovnávám? Co mohu dělat pro napravení vztahů?
- Jaký je můj vztah k církvi, papeži, biskupům, kněžím, spolukřesťanům?

Pro potěchu duše

Válečná horečka pronikla i mezi hochy do Valdoka. Hoši se vyzbrojovali noži, klac-ky, kamením, vytvářeli tábory a sváděli odvážné a nebezpečné bitvy na blízkých loukách kolem řeky Dory.

Don Bosco přemýšlel, co by měl dělat, aby své hochy odlákal od podobných dobrodružství. Vzpomněl si, že se dobře zná s jedním válečným veteránem. Jmenoval se Josef Brosio. Domluvil s ním, že se ujme vojenského výcviku v oratoři. Brosio obstaral hochům vojenské uniformy, vytvořil z nich pevnou jednotku, probudil v nich nadšení a smysl pro čestnost. Od městské správy získal dvě stě cvičných pušek neschopných střelby. Hochy ovládal trubkou. Učil je pochodovat, plížit se, přelézat překážky a různé prvky sebeobran. V oratoři zavládl pořádek.

Na jedno nedělní odpoledne ohlásil Brosio veřejné vystoupení. Přišlo hodně lidí. Hoši měli předvést ukázkou bitvy. Dopadlo to špatně. Pronásledovaná strana byla zatlačena do zahrádky matky Markéty a celou ji zdevastovala. Ze zeleniny, fazolí, rajčat a salátu nezbylo nic.

(Tento závěr sice není moc potěšující, ale událost ukazuje jeden z charakteristických rysů Don Boskova přístupu – to, co přinášela doba, se nesnažil potlačovat nebo zakazovat, ale usměrňovat a využívat pro dobro.)

Modlitba

(Sv. František z Assisi)

*Pane,
učíš ze mne nástroj svého pokoje,
abych přinášel
lásku, kde je nenávisť,
odpuštění, kde je urážka,
jednotu, kde je nesvornost,
víru, kde je pochybnost,
pravdu, kde je blud,
naději, kde je zoufalství,*

*radost, kde je smutek,
světlo, kde je tma.*

*Pane, učíš, ať nechci tolik
být utěšován, jako spíše utěšovat,
být chápán, jako spíše chápat,
být milován, jako spíše milovat...*

*Vždyť,
kdo dává, ten dostává,
kdo odpouští, tomu je odpuštěno,
kdo umírá, vstane k věčnému životu.*

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

9. MISIE, ŠÍŘENÍ DÍLA VE SVĚTĚ

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

Potom určil Pán ještě sedmdesát jiných a poslal je před sebou po dvou do každého města i místa, kam měl sám jít. Řekl jim: „Žeň je mnohá a dělníků málo. Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň. Jděte! Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky. Neberte si měšec ani mošnu ani obuv. S nikým se na cestě nepozdravujte. Když vejdete do některého domu, řekněte nejprve: ‚Pokoj tomuto domu!‘ A přijmou-li pozdrav pokoje, váš pokoj na nich spočine; ne-li, vrátí se opět k vám. V tom domě zůstávejte, jezte a pijte, co vám dají, neboť ‚hoden je dělník své mzdy!‘ Nepřecházejte z domu do domu. A když přijdete do některého města a tam vás přijmou, jezte, co vám předloží; uzdravujte nemocné a vyřídte jim: ‚Přiblížilo se k vám království Boží.‘“

(Lukáš 10.1–9)

Ze života Dona Boska

Jižní Amerika

Don Bosco o misiích snil už od mládí. Tenkrát v tom asi bylo více touhy po dobrodružství než reality. To opravdové misijní dílo odstartoval až sen. Don Bosco v něm viděl neznámou zemi s neznámými primitivními lidmi. Dlouho se snažil přijít na to, kam ho Bůh ve snu vlastně posílá. Až po seznámení s argentinským konzulem, který se v Itálii snažil pro svou zemi získat zemědělské odborníky a horlivé kněze, poznal, že tou neznámou zemí je Argentina.

Misiím přála i doba, protože po Prvním vatikánském koncilu zavládlo v církvi všeobecné misijní nadšení. V listopadu 1875 byla připravena první misijní výprava pod vedením dona Cagliera – 6 kněží a 4 koadjuktoři. Don Bosco dal každému na cestu lístek s dvaceti doporučeními. Uveďme si tři z nich, na které Don Bosco v různých obměnách dával důraz celý život:

1. Hleďte duše, nikdy ne peníze, ani pocty, ani hodnosti.

13. Mějte se navzájem rádi, radťe se, napravujte se, nehádejte se a nezávidte si. Raději ať dobro jednoho je dobrem všech. Starosti a utrpení jednoho považujte za starosti a utrpení všech.

20. Když budete unaveni a když budete trpět, myslte na velkou odměnu, která je pro vás připravena v nebi.

Počáteční představy o misiích mezi divokými domorodci vzaly za své hned po příjezdu do Argentiny. Misionáři se zde setkali s italskými přistěhovalci, kteří žili ve velké bídě materiální, ale především duchovní. To bylo první misijní dílo, teprve až za několik let se salesiánští misionáři postupně dostali do kontaktu i s původními obyvateli Jižní Ameriky. Typický salesiánský přístup – pracovitost, laskavost, zaměření na nejchudší – slavil i zde úspěch a dílo se rychle šířilo i mimo Argentinu. Don Bosco sám do Ameriky vypravil jedenáct misijních výprav, na konci jeho života zde pracovalo 150 salesiánů a 50 dcer Panny Marie Pomocnice.

Francie

Ve stejné době se salesiánské dílo začalo šířit i v Evropě. Celkem logicky padla první volba na francouzské město Nice, do roku 1869 patřící k sardinským státům a mající tak i většinové italské obyvatelstvo. I zde si první salesiáni získali místní obyvatele chudobou, skromností a pracovitostí a dílo se i ve Francii a později v dalších státech rychle šířilo.

Ještě za života Dona Boska salesiánské dílo kromě Argentiny a Francie proniklo do Španělska, Anglie, Chile, Uruguaye, Brazílie a Ekvádoru. V dnešní době Salesiánská kongregace působí ve 131 zemích světa.

České salesiánské misijní dílo

Také česká provincie se podílí na misijním úsilí. Na žádost hlavního představeného dona Egidia Vigana působí čeští salesiáni od roku 1993 v Bulharsku. Střediskem se stalo město Kazanlak, kde bylo vybudováno centrum volnočasových aktivit, organizují se setkání pro katolickou mládež z celého Bulharska a pořádají letní tábory pro místní mládež. Druhým působištěm je Stara Zagora, kde se buduje centrum zaměřené především na romskou komunitu, která čítá kolem 15 tisíc lidí. Více si můžete přečíst na webu

<http://www.sdb.cz/bulharsko/>

Čeští salesiáni působili či působí i v dalších zemích. Velkým misionářem byl otec Jan Med v Indii, který je mnoha Indy považován za svatého muže. A nesmíme zapomenout ani na P. Václava Klementa, člena generální rady, který se v roce 2008 stal rádcem pro salesiánské misie na celém světě.

Rozvíjí se také dobrovolnická služba mladých lidí v rámci projektu Cagliari – salesiánský voluntariát, který organizačně zajišťuje SADBA – Salesiánská asociace Dona Boska. Tento program umožňuje mladým lidem mezi 18 a 35 lety prožít dobu několika týdnů až jednoho roku v salesiánském díle pro děti a mládež v ČR nebo v zahraničí. Nejčastějšími místy jejich působení jsou Bulharsko, Indie a Afrika. Více na <http://mladez.sdb.cz/>.

Pozadu nezůstávají ani sestry FMA. Salesiánky tvoří společnou inspektorii se dvěma komunitami v Litvě a několik sester působí i v dalších zemích, například v Albánii či Venezuele.

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Co vím o salesiánských misiích, zvláště o těch českých? Navštívil někdo z nás Bulharsko či jiná misijní díla? Máme mezi našimi příbuznými či známými salesiánské dobrovolníky působící v misiích? Jakým způsobem mohu k tomuto dílu přispět já?

- Jakým způsobem přináším Boha do prostředí, ve kterém žiji? Jaký pohled na křesťanství získávají mým prostřednictvím moji spolupracovníci, přátelé, známí? Jaké místo má Bůh v mém apoštolátu?
- Každé dobré dílo vyžaduje jak vizionářské myšlenky a představy, tak i rutinní, vytrvalou práci. Jsem spíše vizionář hledající nové možnosti nebo realizátor, který myšlenky uvádí ve skutečnost?
- Jak dokážu spolupracovat s druhými na společném díle? Umím naslouchat druhým, snažím se chápat jejich přístup? Umím laskavě nabízet a citlivě prosazovat svoje myšlenky? Umím přijmout i odmítnutí? Dovedu se zamyslet nad kritikou? Co mohu udělat pro to, aby ve společenství byla příjemná a tvůrčí atmosféra?

Aktivita

Pokud máte ve svém okolí někoho, kdo působil v Bulharsku či jiných misijních místech nebo kdo tato místa navštívil, můžete uspořádat besedu na téma misie.

Pro potěchu duše

Dopis P. Jana Meda z Indie, prosinec 2007

Drazí přátelé ve vlasti!

Čas plyne jako řeka do moře a čas se nezastaví. Je dobré se zastavit a uvědomit si, že naše životní cesta se ukončí a budeme dávat Pánu Bohu účet ze svého života. Mám před sebou obrázek života každého z nás: Učitel dal svým žákům za úkol namalovat západ slunce, jak to vypadalo ten den. Když se vrátil, zastavil se u jednoho žáka a zjistil, že ten mladík už skoro skončil malovat šindelovou střechu stodoly, kterou měl před sebou. A slunce už zapadalo za obzor. Měl dělat obraz večerní oblohy a okrášlit střechu stodoly. Bůh nám dal celý život, abychom z něj udělali něco krásného pro Jeho slávu. A my se ztratíme v maličkostech, které nás zaměstnaly. Vynecháme někdy TO HLAVNÍ!

Pamatuji si: bylo mi dvanáct let, když jednou večer mne překvapila moje dobrá maminka, když jsem sledoval západ slunce. To byla krása. Snil jsem. Řekla mi: „Jendo, co bys chtěl dělat v životě?“ Nevěděl jsem, co odpovědět, ale ona naléhala, abych jí to řekl. Už jako kluk jsem se zabýval četbou o Africe a Číně nebo divokou Amerikou. A tak jsem vyhrkl: „Chtěl bych jít do misii“. To byl snad počátek mého povolání. To zůstalo v mém podvědomí. A maminka a tatínek mne poslali do Fryštáku u Holešova, který končil v noviciátě ve svatém Benadiku. V roce 1935 mi dovolili jít do Indie. Vidíte, že to byla maminka, která zařídila moje salesiánské a misionářské povolání.

Nikdy jsem toho nelitoval. Pracoval jsem v Jižní Indii 35 let, potom jako magister noviců v Shillongu a pak 37 roků zde v Manipuru. Nemám moc schopností, ale s pomocí Boží a s vaší dobrotou se něco udělalo a více než 900 dětí se z Vaší podpory připravuje na život. To je opravdu Vaše zásluha a Bůh je vděčný a bohatý, dává nám všechno a ještě nám platí za to, co děláme. Co se mne týče, mám všechno, co potřebuju, a také lékaře. On se snaží nalézt moji nemoc a našel jenom VĚK. Bůh vám žehnej. Pokračujte pomáhat těm, co budou pokračovat v mojí práci, aby se to nezastavilo. Ještě se nevzdávám, ale chtěl bych zajistit pomoc pro naše děti. Jak se Panna Maria starala o svého

Božského Syna, my se také staráme s vaší pomocí o tyto děti. Pro ty pracujeme. Radujme se v Pánu. Bůh vám žehnej.

Váš v Kristu Pánu Jan Med SDB

Návštěva salesiánské školy

Modlitba

Bože, národy, kterým se ještě nehlásalo evangelium, byly zvláštním předmětem Don Boskovy starostlivosti a apoštolské horlivosti. Dej, aby se salesiánští misionáři s vírou a odvahou trpělivě věnovali hlásání evangelia, aby se s opravdovou salesiánskou láskou věnovali chudým a trpícím, aby se tak Tvoje radostná zvěst dostala ke všem lidem a oni tě mohli s radostí chválit.

Dej, ať se všichni staneme hlasateli tvého evangelia a přinášíme světu pravý pokoj, aby všichni lidé mohli poznat tvou lásku.

Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

10. SMRT, POKRAČOVÁNÍ DÍLA

Zamyšlení nad splněním předsevzetí z minulého měsíce

Úryvek z Písma

Ani já, bratří, když jsem přišel k vám, nepřišel jsem vám hlásat Boží tajemství nadnesenými slovy nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného. Přišel jsem k vám sláb, s velkou bází a chvěním; má řeč a mé kázání se neopíraly o vmlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovaly se Duchem a mocí, aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží. Moudrosti sice učíme, ale jen ty, kteří jsou dospělí ve víře – ne ovšem moudrosti tohoto věku či vládců tohoto věku, spějících k záhubě, nýbrž moudrosti Boží, skryté v tajemství, kterou Bůh od věčnosti určil pro naše oslavení. Tu moudrost nikdo z vládců tohoto věku nepoznal; neboť kdyby ji byli poznali, nebyli by ukřižovali Pána slávy. Ale jak je psáno: ‚Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.‘ Nám však to Bůh zjevil skrze Ducha; Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží.

(1. Kor 2.1–10)

Ze života Dona Boska

Kostel Sacro Cuore (Božského Srdce) v Římě

V dubnu 1880 požádal papež Lev XIII. Dona Boska, aby se ujal dostavby kostela Sacro Cuore v Římě. Stavba vážla, nedostávaly se peníze.

Don Bosco odpověděl: „Papežovo přání je pro mě rozkazem. Když mi Vaše Svatost svěří tento úkol, přijmu ho. Nežádám vás o peníze. Dostačí mi vaše požehnání. A když papež dovolí, vybudujeme vedle kostela sváteční oratoř s velkým útlukem, kde umožníme vzdělání mnoha chudým chlapcům z této čtvrti.“

Tento úkol vyčerpával Dona Boska jak tělesně, tak i organizačně a finančně. Bylo mu osmašedesát let. Kongregace se slibně rozvíjela. Kolem něho se hlásil k životu nový svět s novými myšlenkami. Potřeboval být doma u svého díla. Záleželo mu na tom, aby kongregace šla správným směrem.

Když však už nedokázal najít další zdroje financí v Itálii, rozhodl se zkusit to, i přes svoje chatrné zdraví, ve Francii. První cestu podnikl od ledna do května 1883. Jistě v tom bylo řízení Boží, protože z cesty za penězi pro Sacro Cuore se stala triumfální cesta. Vívaly ho zástupy lidí, od nejvyšších představitelů církve a společnosti až po nejchudší dělníky a žebráky. Každý s ním chtěl promluvit, dostat požehnání nebo se ho alespoň dotknout. Někteří si nůžkami odstříhovali kousky jeho kněžského šatu. Nebránil se takové popularitě, protože viděl že to prospívá účelu, se kterým přijel, i popularizaci jeho díla ve Francii.

Takový kostel však není levná záležitost a tak Don Bosco už rok po první cestě navštívil Francii znova. A opět se stejným úspěchem.

Nakonec ho finanční tíseň donutila ještě k poslední žebravé výpravě. Roku 1886, dva roky před smrtí, se rozjel do Španělska. V Barceloně se opakovalo totéž co v Paříži.

Přeplněné ulice, plné balkony, děti s lampiony, samé přátelské tváře. A spousty darů. Při návratu, s pocitem, že brzy skončí i pozemský život, svým průvodcům řekl: „Všechno je dílo Panny Marie. Všechno začalo Zdrávasem, který jsem se pomodlil s opuštěným chlapcem před léty v kostele svatého Františka z Assisi.“

Svěcení kostela Sacro Cuore se konalo 14. Května 1887. Druhého dne Don Bosco chtěl mít mši svatou u oltáře Panny Marie Pomocnice. Jakmile začal, dal se do pláče. Živě se mu vybavila před očima scéna z prvního snu. Tenkrát mu Panna Maria řekla: ‚Přijde doba, kdy všechno pochopíš‘. Nyní mu bylo vše jasné. Aby mohl pomoci hochům a aby zachránil mnoho duší, musel ale zaplatit velkými oběťmi a dřinou.

Nový arcibiskup kardinál Alimonda

V roce 1883 náhle zemřel arcibiskup Gastaldi, s kterým měl Don Bosco dlouhodobé nešťastné spory. Na jeho místo dosadil papež kardinála Kajetána Alimonda, který byl Don Boskovým velkým příznivcem a do konce života se mu snažil všemožně pomáhat. To byla jedna z velkých Don Boskových radostí posledních let.

Don Cagliari biskupem

Další velkou radostí a zadostiučiněním mu bylo jmenování prvního salesiánského biskupa – don Cagliari byl vysvěcen 7. prosince 1884 v bazilice P. Marie Pomocnice a stal se biskupem v Patagonii, v zemi, kde před devíti lety započal velké salesiánské misijní dílo. I tuto událost mu kdysi dávno zjevil Bůh ve snu, když byl mladík Jan Cagliari smrtelně nemocný.

Poslední odkazy a smrt

V posledním desetiletí života se Don Bosco všem jevil jako muž vyzařující životní moudrost a zkušenost. Nebylo v něm už nic z toho, co ho přivádělo do roztržek s Antonínem, se spolupracovníky, s arcibiskupem Gastaldim. Ze všeho nejvíce se vyhýbal polemikám. Nesnášel nedorozumění, hašteření, spory. Přál si, aby se nezvedal hlas ani při sebeobraně, když člověka někdo napadl. Nelíbilo se mu, když se v katolickém tisku vedly ostré a ničivé spory a polemiky. Přál si, abychom se učili chodit mezi kapkami i za deště a bouře tak, abychom se nesmočili. V posledních letech se často setkával s nepochopením, s administrativními a politickými zásahy, s finančními potížemi, ale vše dovedl řešit s dobrotou a laskavostí.

Na podzim roku 1887 se jeho zdravotní stav rychle zhoršoval. 19. prosince ho don Viglietti požádal, aby podepsal několik obrázků, které by rád poslal spolupracovníkům. Jsou to poslední písemné vzkazy Dona Boska:

„Panno Maria, vypros nám na Pánu Ježíši zdraví těla, jestliže by to bylo k prospěchu duši, a zajisti nám věčnou spásu.“

„Moji synáčkové, využijte čas a zajistíte si věčnost.“

„Jestliže konáme dobro, prospěje nám to v tomto životě i v tom dalším.“

„Kdo zasévá dobrá semena, sklídí dobrou úrodu.“

„Jestli chcete zbohatnout, hodně pomáhejte chudým.“

„Kéž nám Bůh žehná a Panna Maria je naší vůdkyní ve všech nebezpečích života.“

„V nebi se budeme věčně radovat ze všeho dobrého.“

29. prosince večer si zavolal Michala Ruu a Jana Cagliera. Vzal je za ruce a pomalu je žádal:

„Podporujte se jako bratři. Mějte se rádi, pomáhejte si a vzájemně spolu vycházejte jako bratři. Nikdy vám nebude chybět pomoc Boží a pomoc Panny Marie... Slibte mi, že se budete mít rádi jako bratři.“

Don Bosco zemřel 31. 1. 1888 v půl páté ráno.

Blahořečen byl 2. června 1929.

Svatořečen byl 1. dubna 1934.

Náměty pro zpytování, rozjímání, povídání

- Don Bosco ve svém životě prožil radost i utrpení, úspěchy i ponížení. Jak já přijímám oba tyto nevyhnutelné póly lidského života? Dovedu vidět krásu okolo sebe, prožívat radost z úspěchů? Pokorně přijímat neúspěchy a protiventství, poučit se z nich?
- Čím se mi daří přinášet druhým radost, ukázat Boží lásku? Jakým svým jednáním jim naopak ztěžuji přijetí Boha?
- Jak, kdy jsem se ve svém životě setkal se smrtí? Jak jsem prožíval smrt v nejbližší rodině, například svých rodičů?
- Jsem si vědom, že i já jednou odevzdám svůj život tomu, který mi ho dal? Až se na konci života budu ohlížet zpět, co uvidím? Co tady zanechám? Jak na mě budou vzpomínat mí nejbližší a přátelé?

- Znáám, znal jsem, ve svém okolí lidi, na kterých bylo vidět, že žijí „pro větší čest a slávu Boží“? Čím mě zaujali, co si z jejich života mohu vzít? Který svatý mi je sympatický a proč? Komu bych se svým jednáním chtěl přiblížit?

Aktivita

V deseti setkáních jsme s Donem Boskem prošli celý jeho život, připomněli jsme si základní východiska jeho výchovného stylu, charakteristiky salesiánského ducha. Co jsme si zapamatovali? Jak chceme Dona Boska následovat?

Udělejme si takové malé shrnutí myšlenek, které nás oslovily. Na velký papír doprostřed nalepme obrázek Dona Boska (možno stáhnout z našich stránek <http://soubory.asczech.cz/FORMACE-2013/DonBosco.pdf>) a okolo společně napíšme, co nás na jeho životě zaujalo, které jsou podle nás jeho nejdůležitější vlastnosti. A pokud se budete chtít o své názory rozdělit s ostatními spolupracovníky, zašlete nám fotografii svého výtvaru na adresu formace@asczech.cz, my ji zveřejníme na našich stránkách a, jak doufáme, dostaneme pestrý obrázek odkazu zakladatele naší salesiánské rodiny.

Modlitba

Otče,

ty nás voláš k radosti věčné hostiny;

dej, abychom si zachovali zářivé roucho tvé milosti,

které jsi nám daroval při křtu.

Pane Ježíši,

ty znovu přijdeš na konci časů;

dej, ať dokážeme dobře užívat hřiven, které jsi nám svěřil.

Duchu svatý,

záruko našeho vzkříšení,

pomoz nám, ať žijeme v bdělosti a modlitbě jako věrní služebníci,

abychom byli připraveni přivítat Pána.

Pro potěchu duše

„Očekávám vás v nebi.“

Sv. Jan Bosko

Moje předsevzetí na měsíc

--	--

Přílohy

Moje předsevzetí na měsíc

Rodinné prostředí	Rodinné prostředí
Mládí, škola	Mládí, škola
Sen, Maria	Sen, Maria
Matka Markéta	Matka Markéta
Kněžství	Kněžství

Moje předsevzetí na měsíc

Oratoř	Oratoř
Salesiáni	Salesiáni
Don Bosco – politika – církev	Don Bosco – politika – církev
Misie, šíření díla ve světě	Misie, šíření díla ve světě
Smrt, pokračování díla	Smrt, pokračování díla

Chronologický přehled

1815 16. srpen	Jan Bosco se narodil v osadě Becchi patřící k obci Morialdo v oblasti Castelnovo d' Asti. Jeho rodiče byli František Bosco a Markéta, rozená Occhienová
1817	Umírá otec František Bosco.
1824	Tajemný sen odhaluje Janu Boskovi poslání, ke kterému ho Bůh volá.
1826	Jeník přistupuje k prvnímu svatému přijímání.
1827 únor	Kvůli sporům s Antonínem odchází velmi mladý z domu a jde sloužit jako pacholek na hospodářství Mogliových do Moncuca.
1829 listopad	Začne chodit do školy ke staříčkému donu Calossovi do Morialda.
1830 listopad	Don Calosso umírá. Antonín se má ženit, o bratrovo studium se přestává zajímat, Jeník tak může chodit do veřejné školy v Castelnovu.
1831 4. listopad	Odchází do Chieri, kde navštěvuje veřejnou školu. Bydlí v soukromí a vydaje si hradí různými způsoby.
1832	Mezi spolužáky zakládá Veselou společnost. Program je zhuštěn do dvou bodů: plnit dobře své křesťanské a studentské povinnosti a být veselý.
1833	Přistupuje k biřmování v Buttiglieře d' Asti.
1834	Spřátelí se s Aloisem Comollem.
1835	Vstupuje do semináře v Chieri. Rozhodl se stát knězem.
1839	Umírá Alois Comollo. Jan těžce onemocní.
1841 29. března	Je vysvěcen na jáhna.
1841 5. červen	Turínský arcibiskup Fransoní jej světí na kněze. Druhý den slaví svou první mši u oltáře Anděla strážného v kostele svatého Františka. Asistuje mu don Cafasso, který se stane jeho duchovním vůdcem.
1841 podzim	Zapisuje se do církevního konviktu svatého Františka z Assisi. Prochází Turínem a objevuje vážný problém chudé a opuštěné mládeže.
1841 8. prosinec	V sakristii kostela svatého Františka se setkává s Bartolomějem Garellim. Pozve ho s jeho přáteli k týdennímu setkávání. Tak začíná oratoř.
1844 podzim	Začíná „stěhování“ Don Boskovy oratoře po městě: z útulku markýzy Barolové přes hřbitov svatého Petra v okovech, Městské mlýny a dům dona Moretty až na louku bratří Filippových.
1845 září	Setkává se s osmiletým Michalem Ruou. Michal se stane Don Boskovou pravou rukou a jeho nástupcem ve vedení salesiánské kongregace.
1845 říjen	Vydává Církevní dějiny pro školy. Budou následovat Dějiny spásy (1847), Desítková metrická soustava (1849), Dějiny Itálie (1855) a další.
1846 12. duben	Oratoř se stěhuje do kůlny pronajaté od Francesca Pinardiho na Valdoku. Jsou právě Velikonoce a znamená to definitivní přestěhování oratoře.
1846 červenec	Don Bosco těžce onemocní. Jeho uzdravení vyprosí od Panny Marie svými modlitbami mladí dělníci, kteří chodí do oratoře.
1846 3. listopad	Po dlouhém zotavování v Becchi se vrací do oratoře se svou matkou Markétou. Ve dvou pronajatých místnostech začíná se svou školou.

1846 prosinec	Don Bosco si najímá celý Pinardiho dům. Je to rozhodný krok pro rozvoj večerní školy.
1847	V oratoři vzniká Družina svatého Aloise, sdružení angažovaných chlapců.
1847 květen	Don Bosco přijímá prvního chlapce, který s ním chce bydlet. V téže roce zahajuje kurz duchovních cvičení pro své nejvěrnější chlapce. Hned od počátku mu to pomáhá rozpoznávat první „salesiánská povolání“.
1847	V blízkosti Nové brány otvírá druhou oratoř a zasvěcuje ji sv. Aloisovi.
1848 březen	První válka o italskou nezávislost. „Politika“ se šíří i mezi spolupracovníky Dona Boska, kteří pobuřují starší chlapce v oratoři. Na jaře na něho někdo přes okno kaple-kůlny vystřelí. Výstřel míjí svůj cíl.
1848 podzim	První Don Boskův chlapec přijímá kleriku, jmenuje se Ascanio Savio. Čtyři roky pomáhá Donu Boskovi v oratoři.
1849	V lednu umírá jeho jednačtyřicetiletý bratr Antonín. Po uzavření diecézního semináře přijímá mnohé seminaristy do oratoře, kde ve svých studiích pokračují.
1851	Kupuje Pinardiho dům, který měl dosud v pronájmu. Začíná stavět kostel sv. Františka Saleského, který bude vysvěcen v roce 1852. Podepisuje první učňovské smlouvy pro své chlapce, kteří chodí pracovat do města, a tak anticipuje odborářskou činnost na ochranu mladých učňů.
1853	Zakládá edici Katolického čtení, měsíčníku pro křesťanské vzdělávání lidu. Začínají pracovat první odborné dílny a rozvíjí se internátní škola.
1854 26. leden	Vypráví čtyřem chlapcům (Ruovi, Caglierovi, Rocchiettimu, Artigliaovi) o založení salesiánů: jde o slib angažovat se „v lásce k bližnímu“.
1854 léto	V Turíně vypukne cholera. Chlapci se vyznamenávají při ošetřování nemocných. Don Bosco je ujistil, že nikdo z nich nezemře, pokud se zachovají v Boží milosti a budou nosit na krku medailku Panny Marie.
1854	Do oratoře vstupuje „svatý chlapec“ Dominik Savio.
1855 25. březen	Michal Rua skládá do rukou Dona Boska slib poslušnosti, čistoty a chudoby. Stává se prvním salesiánem.
1856 8. červen	Dominik Savio zakládá Družinu Neposkvrněné. Je to skupina chlapců, kteří pomáhají Donu Boskovi při asistenci a činí dobro svým kamarádům.
1856 25. listopad	Ve věku šedesáti devíti let umírá maminka Markéta.
1857 9. březen	Umírá Dominik Savio. Don Bosco hned nato píše jeho životopis, který se velmi rozšíří. Pius XII. prohlásí v roce 1954 Dominika Savia za svatého.
1857	Začíná psát stanovy salesiánů.
1858	Jede poprvé do Říma, aby tam představil své dílo papeži. Pius IX. ho vyzve, aby sepsal „podivuhodné věci“, které se od počátku jeho díla staly.
1859	Druhá válka o italskou nezávislost končí krvavou bitvou u Solferina.
1859 18. prosinec	Úředně vzniká salesiánská kongregace. Prvních salesiánů s Donem Boskem je osmnáct.
1860	Umírá don Cafasso. Michal Rua se stává knězem.
1861	Čtrnáct salesiánů utvoří „tajnou komisi“, která má pro uchování zapisovat všechno, co Don Bosco dělá a říká.

1863	Otevírá první dům mimo Turín – „malý seminář“ v Mirabello Monferrato. Jako ředitele tam jmenuje dona Ruu.
1864 březen	Položení základního kamene chrámu Panny Marie Pomocnice na Valdoku.
1868 9. červen	Posvěcení chrámu Panny Marie Pomocnice.
1869	Svatý stolec schvaluje Zbožnou salesiánskou společnost.
1871 26. listopad	Do Turína přichází nový arcibiskup monsignor Gastaldi. Jmenoval ho Pius IX. na radu Dona Boska.
1872 5. srpen	Vzniká Kongregace Dcer Marie Pomocnice. Představenou je Marie Mazzarelová.
1873	Umírá don Borel. Začínají dlouhé spory s arcibiskupem Gastaldim.
1874	Svatý stolec definitivně schvaluje Stanovy Salesiánské společnosti.
1875 11. listopad	Začátek salesiánských misí. Pod vedením dona Jana Cagliera odchází do Jižní Ameriky prvních deset misionářů.
1876	Don Bosco zakládá spolupracovníky. Mají „pomáhat církvi, biskupům a farářům šířit dobro v duchu Salesiánské společnosti“.
1877	V Lanzo Torinese se schází první generální kapitula Salesiánů. Začíná vycházet věstník Bollettino Salesiano.
1878	Umírá papež Pius IX. Lev XIII. přijímá Dona Boska na audienci.
1880	Lev XIII. světuje Donu Boskovi stavbu kostela Božského Srdce v Římě.
1881	Umírá matka Marie Dominika Mazzarelová.
1883	Triumfální čtyřměsíční cesta Dona Boska po Francii, kde sbírá dary pro stavbu kostela Božského Srdce. Umírá arcibiskup Gastaldi. Novým turínským arcibiskupem se stává kardinál Alimonda, dávný Don Boskův přítel a obdivovatel.
1884	Jan Cagliero, je vysvěcen na biskupa. Později se stane kardinálem.
1886	Triumfální měsíční cesta Dona Boska po Španělsku.
1887	V dubnu odjíždí Don Bosco naposledy do Říma k vysvěcení kostela Božského Srdce. Jeho zdraví je těžce podlomeno.
1888 31. leden	Za svítání Don Bosco umírá.

Obsah

Úvod	2
1. RODINNÉ PROSTŘEDÍ.....	4
2. MLÁDÍ, ŠKOLA	7
3. SEN, MARIA	10
4. MATKA MARKÉTA	13
5. KNĚŽSTVÍ.....	16
6. ORA TOŘ.....	20
7. SALESIÁNI.....	23
8. DON BOSCO – POLITIKA – CÍRKEV	26
9. MISIE, ŠÍŘENÍ DÍLA VE SVĚTĚ.....	29
10. SMRT, POKRAČOVÁNÍ DÍLA	33
Přílohy	37

Literatura:

- Don Pascual Chávez Villanueva. Příprava na oslavu dvou set let od narození Dona Boska. Řím 31. ledna 2011.
- Bosco, Terezio. Don Bosko. Řím, 1990.
- Bosco, Terezio. Duchovní cvičení s Donem Boskem. Turín, 1982 (Portál 1994).
- Schiélé, Robert. Don Bosco. Portál, 1999.
- Don Bosco. Můj život pro mladé. Portál, 2007.
- V rozhovoru s Pánem (tzv. Zelená knížka). Vydavatel a rok neuvedeny.

Elektronické texty:

- Tři postavy ve formaci Dona Boska
- Don Pascual Chávez Villanueva: Tisíc tváří Dona Bosca, 2003
- Buccelato, Giuseppe. Shrnující poznámky "Duchovních dějin" kněze Jana Boska